

ŠKODA AUTO VYSOKÁ ŠKOLA, O.P.S.

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2016

Bc. Štěpán Obrušník

ŠKODA AUTO VYSOKÁ ŠKOLA, O.P.S.

Studijní program: N6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6208T164 Globální podnikání a právo

UEFA JAKO ŘÍDÍCÍ ORGÁN EVROPSKÉHO FOTBALU POHLEDEM PRÁVA EVROPSKÉ UNIE

Bc. Štěpán OBRUSNÍK

Vedoucí práce: JUDr. Václav Šmejkal, Ph.D.

Tento list vyjměte a nahrad'te zadáním diplomové práce

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury pod odborným vedením vedoucího práce.

Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná a v práci jsem neporušil autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Mladé Boleslavi dne 18. 5. 2016

Děkuji JUDr. Václavu Šmejkalovi, Ph.D. za odborné vedení diplomové práce, především za jeho ochotu a trpělivost při poskytování rad a informačních podkladů.

Obsah

Seznam použitých zkratk a symbolů	7
Úvod.....	8
1 Pozice sportu v rámci práva EU.....	9
1.1 Nejdůležitější rozsudky v oblasti sportu.....	10
1.1.1 Walrave a Koch 1974	10
1.1.2 Bosman 1995.....	13
1.1.3 Meca-Medina 2004	15
1.2 Formování evropské politiky sportu.....	17
1.2.1 Helsinská zpráva o sportu 1999.....	18
1.2.2 Nice Declaration on Sport 2000	20
1.2.3 The Independent European sports review 2006	21
1.2.4 Bílá kniha o sportu 2007	22
1.2.5 Sport v Lisabonské smlouvě 2009	25
1.3 Sport pohledem práva EU	26
1.3.1 Relevantní ustanovení – články 45, 101 a 102 SFEU.....	28
2 EU vs UEFA.....	30
2.1 Evropský model sportu.....	30
2.1.1 UEFA a její organizační struktura	31
2.2 UEFA a její pravidla pro přestupy a kompozici hráčů jako překážky volného pohybu	33
2.2.1 Situace před Bosmanem	35
2.2.2 Dopady rozhodnutí Bosman	38
2.2.3 Pravidlo Home Grown Player.....	40
2.2.4 FIFA pravidlo 6+5	44
2.2.5 Pravidla pro přestupy mladých hráčů.....	46

3	Právní analýza pravidla Home Grown Player	48
3.1	Lze na pravidlo aplikovat článek 45 SFEU?	50
3.1.1	Kdo jsou dotčené strany?	50
3.1.2	Může pravidlo omezovat volný pohyb ve smyslu článku 45 SFEU? .	50
3.1.3	Je možné na pravidlo uplatnit sportovní výjimku?.....	51
3.2	Je pravidlo uplatňováno diskriminačním způsobem?	52
3.3	Je pravidlo účinné k dosažení cílů, které sleduje?	53
3.3.1	Trénování mladých hráčů	54
3.3.2	Konkurenční rovnováha	55
3.3.3	Lokální identita klubů	57
3.4	Shrnutí právní analýzy pravidla Home Grown Player	58
	Závěr	60
	Seznam literatury	64

Seznam použitých zkratk a symbolů

ČR	Česká republika
EHS	Evropské hospodářské společenství
ES	Evropské společenství
EU	Evropská unie
FFP	regulace Financial Fair Play
FIFA	Mezinárodní federace fotbalových asociací
FINA	Mezinárodní plavecká federace
HGP	pravidlo Home Grown Player
MOV	Mezinárodním olympijský výbor
SDEU	Soudní dvůr Evropské unie
SFEU	Smlouva o fungování Evropské unie (Lisabonská smlouva)
SEU	Smlouva o Evropské unii
UEFA	Unie evropských fotbalových asociací
URBFSA	Belgická fotbalová asociace

Úvod

Práce si klade za cíl vyjasnit, kdy v případě regulace fotbalových přestupových pravidel, vydávaných orgánem UEFA, dochází k omezování svobod pohybu ve smyslu článku 45 SFEU. Zda tato pravidla kladou taková omezení, která jsou opodstatněná jejich legitimním cílem, a měla by se těšit výjimce z přísné aplikace práva EU.

Práce je rozdělena na tři kapitoly. V první se práce snaží objasnit postavení sportu v rámci práva EU. Tomu bude dosaženo analýzou rozsudků SDEU v případech Walrave, Bosman, Meca-Medina a jejich dopadu na organizaci sportu v Evropě. Mimo samotné judikatury SDEU první kapitola poskytne chronologický přehled aktů, prostřednictvím kterých evropské instituce v čele s Evropskou komisí reagovaly na analyzované rozsudky a pokoušely se vyjasnit postavení sportu v evropském právu až do vstupu Lisabonské smlouvy v platnost. Specifická povaha sportu v rámci evropské politiky bude definována, čímž první kapitola poskytne základ pro kapitoly následující.

Druhá kapitola práce objasní postavení UEFA v rámci pyramidové struktury, typické pro evropský model sportu. Kapitola se bude dále zabývat vztahem mezi evropskými institucemi a řídicím orgánem evropského fotbalu UEFA. Jejich vztah determinovalo rozhodnutí Bosman z roku 1995, které liberalizovalo fotbalový přestupový trh. Toto rozhodnutí poslouží jako milník při zkoumání vývoje dalších pravidel vydaných fotbalovými orgány UEFA a FIFA. Zvláštní pozornost přitom bude věnována pravidlům, která upravují přestupy hráčů nebo kompozici týmů a mohou klást překážky volnému pohybu profesionálních fotbalistů ve smyslu článku 45 SFEU.

Vývoj přestupových pravidel po inkriminovaném rozhodnutí Bosman rezultoval v implementaci tzv. Home Grown Player pravidla o lokálně trénovaných hráčích. Toto pravidlo UEFA zatím úspěšně obhájuje na základě cílů, které byly v judikatuře SDEU uznány jako legitimní. Ve třetí kapitole bude pravidlo podrobena právní analýze ve snaze odpovědět na otázku, zdali je účinné k dosažení vytyčených cílů a není v rozporu s článkem 45 SFEU.

1 Pozice sportu v rámci práva EU

Evropský model sportu je hluboce zakořeněn v evropské občanské společnosti a je důležitým vyjádřením naší kultury a postoji ke sportovním hodnotám.¹ Francouzský pedagog, lépe známý jako zakladatel moderních olympijských her, Pierre de Coubertin charakterizoval sport takto: „*Sport tvoří součást dědictví každého muže a ženy a nelze jej ničím jiným nahradit.*“²

Na úvod je důležité zmínit, že v oblasti sportu má EU omezenou regulační pravomoc. EU disponuje pouze pravomocemi pramenícími z jejich zakládajících smluv a ještě před Lisabonskou smlouvou (SFEU)³, která vstoupila v platnost v prosinci 2009, její zakládající smlouvy sport nezmiňovaly vůbec. V Římské smlouvě o EHS⁴ z roku 1957, ve Smlouvě o Evropské unii z Maastrichtu⁵ z roku 1993, ani jejích následných změnách provedených v roce 1999 Amsterodamskou smlouvou⁶ a v roce 2003 smlouvou z Nice⁷, sport nikterak zakotvený nebyl.

Přestože sport nebyl zakotven v primárním právu a evropský legislativní rámec nedal EU žádnou regulační pravomoc, tak EU do oblasti sportu, jako ekonomické aktivity podléhající pravidlům vnitřního trhu EU, několikrát aplikovala různá ustanovení svých smluv a sport se tak stal předmětem mnoha rozsudků evropských soudů. Mimo to se instituce EU pokoušely oblast sportu stimulovat prostřednictvím své politiky ještě dávno před SFEU.⁸

Následující část práce poskytne chronologický přehled nejdůležitější judikatury SDEU, která měla na vývoj sportu zásadní vliv. Následně se pokusí objasnit iniciativu evropských institucí, které vedla k formování evropské politiky sportu.

¹ Arnault, J.L. (2006) *Independent European Sport Review*, za britského předsednictví EU, str. 17

² Evropská komise (2007) *White Paper on Sport*, COM 391, 11.7.2007, Brussels, str. 2

³ The treaty on the functioning of the European Union, OJ C 115, 9.5.2008, Lisbon (TFEU)

⁴ The treaty establishing the European Economic Community 1957 (EEC Treaty)

⁵ The treaty on European Union, 1993, OJ C 191, 29 July 1992, Maastricht (EC Treaty)

⁶ Treaty of Amsterdam, OJ C 340, 10.11.1997 Amsterdam (Treaty of Amsterdam)

⁷ Treaty of Nice, OJ C 80, 10.3.2001 Nice (Treaty of Nice)

⁸ Weatherill, S. (2011) *EU Sports Law: the Effect of the Lisbon Treaty*. [online] dostupné z: <http://oxfordindex.oup.com/view/10.1093/acprof:oso/9780199644322.003.0019>, str.1

1.1 Nejdůležitější rozsudky v oblasti sportu

Evropské sportovní právo tvoří zejména judikatura SDEU. První případ v oblasti sportu řešil SDEU už v roce 1974, týkal se omezování svobody pohybu a potvrdil zvláštní postavení sportu v právu EU. Specifické vlastnosti sportu byly několikrát uznány a zohledněny u SDEU a Evropské komise. Mnoho případů týkajících se zvláštního postavení sportu v rámci práva EU se řešilo od roku 1974. To vytvořilo judikaturu SDEU, která ve vývoji evropského sportu hraje zcela zásadní roli, mezi její nejvýznamnější milníky patří rozhodnutí *Walrave*⁹, *Bosman*¹⁰ a *Meca-Medina*¹¹. Tato judikatura vytyčila rámec autonomie sportovních asociací s ohledem na to, zda jejich rozhodování nebo pravidla mají přiměřený dopad na oblast sportu, neomezují svobody pohybu a hospodářskou činnost. Jinými slovy, sportovním pravidlům může být udělena výjimka z práva EU, pokud jsou ospravedlnitelné a proporcionální.¹²

1.1.1 *Walrave a Koch 1974*

Poprvé, kdy byla oblast sportu pod jurisdikcí SDEU a jako první významný milník v judikatuře dotýkající se sportovního práva, je považován případ *Walrave* ve věci *Walrave a Koch* proti. Union Cycliste Internationale - Mezinárodní cyklistické federace, který SDEU rozhodoval 12. prosince v roce 1974.

Případ se týkal dvou nizozemských občanů Bruna Walraveho a Longina Kocha, ti se jako profesionálové účastnili cyklistických závodů na středních tratích jako tzv. vodiči, kteří na motocyklovém speciálu vodí závodící cyklisty. Mezinárodní cyklistická federace pro jeden mezinárodní závod požadovala, aby tento tzv. vodič na motocyklu byl stejné národnosti jako závodník na kole, kterého vede.

Protože *Walrave* a *Koch* chtěli pracovat pro jiné než nizozemské týmy, což by jim výše uvedené pravidlo neumožnilo, tak toto pravidlo napadli v právním sporu s nizozemskou a španělskou cyklistickou federací, kam patřily závodní týmy, kde

⁹ Rozsudek SDEU ve věci C-36/74 *Walrave and Koch* [1974] ECR 1405

¹⁰ Rozsudek SDEU ve věci C-415/93 *Union royale belge des sociétés de football association ASBL v. Jean-Marc Bosman* [1995] ECR I-4921

¹¹ Rozsudek SDEU ve věci C-519/04 P *David Meca-Medina and Igor Majcen v Commission* [2006] ECR I-6991

¹² Siekmann, R.C.R. and Soek, J. (2012) *Lex sportiva: What is sports law?* The Hague, The Netherlands: T.M.C. Asser Press, str. 383-384

chtěli jako vodiči pracovat. Pravidlo podle nich bylo diskriminační a v rozporu s Evropským právem, jmenovitě s článkem 7¹³ o zákazu diskriminace na základě státní příslušnosti, s článkem 48¹⁴ o volném pohybu zaměstnanců a s článkem 59¹⁵ o volném pohybu služeb Římské smlouvy.¹⁶ V řízení o předběžné otázce SDEU rozhodoval, zda pravidla vydaná Unie Cycliste Internationale o Světovém šampionátu ve středních vzdálenostech byla v souladu s články uvedenými výše, tedy slučitelné s předpisy Evropské unie.

Nemohlo být pochyb, že pokud by pravidlo bylo vydané členským státem, tak by porušilo ustanovení Smlouvy EHS¹⁷. Za takovýchto okolností by články Smlouvy EHS byly vertikálně přímo účinné¹⁸, takže by se občan mohl dovolávat evropských ustanovení ve vztahu k příslušné zemi. Otázka ve věci Walrave byla, zda ustanovení byla rovněž použitelná v právních úkonech mezi jednotlivci nebo společnostmi v tomto případě závodníky a cyklistickou asociací, tedy zda i v této rovině byla tato ustanovení horizontálně přímo účinná¹⁹.

¹³ V rozsahu uplatňování této smlouvy, a aniž by byla dotčena jakákoliv její zvláštní ustanovení, jakákoliv diskriminace z důvodů státní příslušnosti je zakázána. Rada může na návrh Komise a po vyslechnutí názoru Shromáždění schválit kvalifikovanou většinou pravidla upravující zákaz takové diskriminace.

¹⁴ 1. Volný pohyb pracovních sil uvnitř Společenství bude zajištěn nejpozději koncem přechodného období.

2. Volný pohyb zahrnuje veškeré diskriminace založené na státní příslušnosti mezi pracovníky členských států, pokud jde o zaměstnávání, odměnu za práci a jiné podmínky pro práci a zaměstnávání.

3. S výhradou omezení z důvodu veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti a veřejného zdraví zahrnuje právo: a) přijímat zaměstnání skutečně nabízené, b) pohybovat se za tím účelem volně na území členských států, c) pobývat v některém z členských států s cílem vykonávat tam zaměstnání v souladu s právními a správními předpisy, jež upravují pracovní poměr vlastních příslušníků tohoto státu, d) zůstat na území členského státu po ukončení zaměstnání, a to za podmínek, které budou předmětem prováděcích předpisů vypracovaných Komisí.

4. Ustanovení tohoto článku neplatí pro zaměstnání ve veřejných službách.

¹⁵ V rámci dále uvedených ustanovení budou v průběhu přechodného období postupně zrušena omezení pro volné poskytování služeb uvnitř Společenství, pokud jde o příslušníky členských států, kteří sídlí v některém jiném státě Společenství než příjemce služeb.

Rada může jednomyslným usnesením přijatým na návrh Komise rozšířit výhody ustanovení této kapitoly též na služby poskytované příslušníky třetích států, kteří sídlí uvnitř Společenství.

¹⁶ nyní články 18, 45 a 56 SFEU

¹⁷ The treaty establishing the European Economic Community 1957 (EEC Treaty)

¹⁸ Vertikální přímý účinek umožňuje soukromým osobám dovolávat se svých práv vůči členskému státu a jeho orgánům. Právní norma stanoví povinnosti pouze členským státům.

¹⁹ Horizontální přímý účinek umožňuje, aby se fyzické a právnické osoby v soukromoprávních vztazích navzájem dovolávali práv pro ně plynoucích a založených na právech EU.

Ve věci Walrave SDEU rozhodl takto:

„1. S ohledem na cíle Společenství, sport spadá pod právo Společenství pouze tehdy, pokud představuje hospodářskou činnost ve smyslu článku 2 Smlouvy EHS.“^{20 a 21}

Tato podmínka je podle SDEU splněna u profesionálních a poloprofesionálních sportovců, kteří vykonávají sportovní činnost za mzdu nebo kteří poskytují služby za odměnu. Výjimku podle něj ale představuje sestavování národních reprezentačních týmů, protože v jejich případě jde o čistě sportovní zájem, který nemá nic společného s ekonomickou aktivitou.

„2. Zákaz diskriminace na základě státní příslušnosti uvedený v člancích 7, 48 a 59 Smlouvy EHS nemá vliv na složení sportovních týmů, zejména národních týmů, jejichž složení je otázkou čistě sportovní povahy a jako takové nemá nic společného s hospodářskou činností.“²²

Bylo tedy rozhodnuto, že v této věci se Smlouva EHS neuplatní, protože předpisy sportovní asociace jsou čistě sportovní povahy a nespádají tak do oblasti působnosti práva Společenství.

„3. Zákaz diskriminace se nevztahuje pouze na orgány veřejné správy, ale vztahuje se rovněž na právní úpravy jiné povahy, jejichž cílem je upravit kolektivním způsobem závislou pracovní činnost a poskytování služeb.“²³

Tím SDEU potvrdil, že ustanovení Smlouvy EHS jsou přímo účinná vertikálně i horizontálně. Pokud by tomu tak nebylo, bylo by možné pravidla o volném pohybu obcházet tím, že by příslušná právní úprava byla státními úřady delegována na soukromé organizace, jejichž činnost by unikala působnosti práva EU.

Ačkoliv SDEU neaplikoval na toto sportovní pravidlo právo společenství, bylo to poprvé, co rozlišil ekonomickou a neekonomickou stránku sportu a potvrdil, že pokud sport představuje ekonomickou činnost, tak se stává předmětem práva

²⁰ Smlouva EHS, článek 2: Úkolem Společenství je zřízením společného trhu a postupným sblížením hospodářské politiky členských států podporovat v celém Společenství harmonický rozvoj hospodářské činnosti, nepřetržitý a vyrovnaný hospodářský růst, větší stabilitu, urychlené zvyšování životní úrovně, jakož i těsnější vztahy mezi státy, které Společenství tvoří.

²¹ Rozsudek SDEU ve věci C-36/74 Walrave and Koch [1974] ECR 1405, rozhodnutí, odstavec 4.

²² Rozsudek SDEU ve věci C-36/74 Walrave and Koch [1974] ECR 1405, rozhodnutí, odstavec 8.

²³ Rozsudek SDEU ve věci C-36/74 Walrave and Koch [1974] ECR 1405, rozhodnutí, odstavec 17.

společensví. Dalším důležitým stanoviskem SDEU bylo, že horizontální přímý účinek se nevztahuje pouze na regulační orgány, ale právo EU může zasáhnout i v soukromém sektoru hospodářské činnosti. Mimo to SDEU konstatoval, že složení národních týmů nespadá pod zákaz jakékoliv diskriminace na základě státní příslušnosti, jelikož se týká pouze sportovních otázek, přičemž v žádném ohledu nenaplnuje hospodářskou činnost.

Toto rozhodnutí SDEU se stalo výchozím bodem i pro další judikaturu, která se týkala posuzování sportovních pravidel vydávaných osobami soukromého práva či osobami stojícími na pomezí práva soukromého a veřejného, právě takovými osobami jsou sportovní federace.²⁴

1.1.2 Bosman 1995

Pravděpodobně nejdůležitější, nebo alespoň nejuznávanější případ v oblasti sportu, je věc Bosman²⁵, o které SDEU rozhodoval v roce 1995. Jean Marc Bosman byl belgický fotbalista, hrající nejvyšší fotbalovou belgickou ligu. V roce 1990 Bosmanovi vypršela hráčská smlouva s belgickým klubem RC Lutych. Klub mu nabídl novou smlouvu v hodnotě 30 000 belgických franků za rok, přičemž jeho předešlá smlouva činila 120 000 za rok. Takový platový pokles zřejmě z důvodu, aby se RC Lutych Bosmana zbavil a ještě inkasoval poplatek za jeho přestup.

Bosman novou smlouvu přirozeně nechtěl přijmout a tak si hledal nové angažmá. Dokonce našel klub, který o něj projevil zájem a chtěl ho podepsat – tímto klubem byl US Dunkerque, hrající druhou francouzskou ligu. Nicméně jeho vytoužený přestup se nerealizoval kvůli tomu, že US Dunkerque včas nedostal osvědčení o přestupu od Belgické fotbalové asociace (dále URBFA). Toto osvědčení bylo zdržováno jeho původním klubem RC Lutych, který nevěřil, že US Dunkerque je na tolik solventní, aby zaplatil požadovanou přestupovou částku.

²⁴ Lyčka, M. a kol. (2010) *Komentovaná rozhodnutí Soudního Dvora Evropské Unie*. Linde Praha, str. 164

²⁵ Rozsudek SDEU ve věci *C-415/93 Union royale belge des sociétés de football association ASBL v. Jean-Marc Bosman* [1995] ECR I-4921

Bosman nakonec přestoupil do třetiligového belgického klubu a podal žalobu proti pravidlům URBFA, respektive Evropské fotbalové asociace (dále UEFA). Pravidla, které mu stály v cestě, byla následující:

- 1) Za prvé pravidlo, které se týkalo přestupových poplatků. To říká, že hráč s vypršenou smlouvou s klubem A nesmí hrát za klub B do doby, co ho klub A uvolní. Toto uvolnění je však za přestupový poplatek, navzdory tomu, že hráči smlouva s klubem A již vypršela.
- 2) Za druhé tzv. „pravidlo 3+2“, které povolovalo každému klubu do pole postavit pouze tři zahraniční hráče a dva tzv. „aklimatizované cizince“. V tomto případě aklimatizovaným hráčem byl ten, kdo v zemi hrál nepřetržitě po dobu 5ti let. Takže se na hřiště během ligového či pohárového zápasu nemohlo dostat víc než 5 hráčů, jiné národnosti než odkud pocházel klub.

Bosman tyto pravidla napadnul u národního soudu s tvrzením, že pravidla vydaná URBFA a UEFA jsou v rozporu s článkem 48, 85 a 86 Římské smlouvy²⁶ a odvolací soud (Cour d'Appel) v Lutychu požádal SDEU, aby rozhodl ve dvou předběžných otázkách:

- První otázka se týkala pravidla, které fotbalovému klubu umožňovalo požadovat určitou sumu peněz tzv. přestupní poplatek i za hráče, kterému už s klubem vypršela smlouva.
- Druhá otázka se týkala pravidla, které omezovalo přístup zahraničních fotbalistů do různých soutěží – fotbalových lig (tzv. pravidel týkajících se zahraničních hráčů).²⁷

Ve svém rozhodnutí SDEU uznal, že přestupy profesionálních hráčů ve fotbale představují ekonomickou aktivitu, na kterou se nevztahuje výjimka z práva EU a dále konstatoval:

„1. Článek 48 Smlouvy EHS vylučuje použití pravidel stanovených sportovními asociacemi, podle nichž profesionální fotbalista, který je státním příslušníkem jednoho členského státu, nesmí být po uplynutí smlouvy s klubem zaměstnán

²⁶ Relevantní články v SFEU: 48 EHS -> 45 SFEU, 85 EHS -> 101 SFEU, 86 EHS -> 102 SFEU

²⁷ O'Sullivan, J., Virgo, G.J., Elliott, M., Gray, K. and Weir, T. (2011) *What about law? Studying law at university*. Oxford and Portland, Oregon: Hart Publishing, str. 183.

*klubem v jiném členském státě, pokud tento klub zaplatí původnímu klubu náklady na hráčovo vytrénování nebo jeho rozvoj.*²⁸

SDEU nepřijal důvody předložené fotbalovou asociací pro existenci těchto přestupových pravidel a vyjádřil se, že cílů, pro udržení finanční a soutěžní rovnováhy mezi kluby a trénování mladých hráčů, může být dosaženo i jinými opatřeními, které nebudou bránit volnému pohybu hráčů mezi členskými státy. SDEU rozhodl, že přestupová pravidla přímo dopadají a omezují přístup hráčů na trh práce v jiných členských státech a tak narušují volný pohyb pracovníků.

*„2. Článek 48 Smlouvy EHS brání použití pravidel stanovených sportovními asociacemi, podle nichž v soutěžních utkáních, které sami organizují, fotbalové kluby mohou do pole postavit pouze omezený počet hráčů, kteří jsou státními příslušníky jiných členských států. (pravidlo "3+2").“*²⁹

Omezení týkající se národnosti profesionálních hráčů, kteří byli státními příslušníky jiných členských států EU, a jejich účasti ve fotbalových soutěžích byly zakázány. Tato omezení, která kladou překážky volnému pohybu, včetně pravidla 3+2 budou podrobněji rozebrána v 2. kapitole práce.

Bylo to poprvé, kdy SDEU zaujal odmítavý postoj k vnitřním předpisům sportovní asociace, které měly v případě Bosmana ekonomický dopad. Rozsudek SDEU liberalizoval přestupový trh hráčů v evropském fotbale a hrál důležitou roli při revidování národnostních kvót pro složení týmů v evropských fotbalových ligách. Rozhodnutí SDEU v této věci mělo zcela zásadní dopad na mobilitu profesionálních fotbalistů v Evropě.³⁰ Jak toto rozhodnutí ovlivnilo mobilitu hráčů na fotbalovém přestupovém trhu, bude analyzováno v 2. kapitole.

1.1.3 Meca-Medina 2004

Tento případ se týkal dvou profesionálních dálkových plavců - Davida Meca-Mediny, který byl členem španělské plavecké federace, a Igora Majcena, člena slovinské plavecké federace, přičemž obě tyto federace byly součástí Mezinárodní

²⁸ Rozsudek SDEU ve věci *C-415/93 Union royale belge des sociétés de football association ASBL v. Jean-Marc Bosman* [1995] ECR 1-4921

²⁹ Rozsudek SDEU ve věci *C-415/93 Union royale belge des sociétés de football association ASBL v. Jean-Marc Bosman* [1995] ECR 1-4921

³⁰ Kesenne, S. and Késenne, S. (2015) *The economic theory of professional team sports: An analytical treatment*. Cheltenham: Edward Elgar Publishing Ltd, Cheltenham, str. 388-389

plavecké federace (dále FINA). Oba plavci byli suspendováni na dobu 4 let, když neprošli dopingovým testem po závodě Světového poháru v Brazílii, který byl pořádán FINA.

Plavci si proti těmto dopingovým sankcím stěžovali, kdy zpochybnili slučitelnost pravidel přijatých Mezinárodním Olympijským Výborem (dále MOV) a vnucovaných FINA s článkem 101 a 102 SFEU. Jejich stížnost byla založena na obvinění, že předepsání dopingového limitu bylo jednáním ve vzájemné shodě mezi MOV a 27 akreditovanými laboratořemi, které měli tento limit kontrolovat. Tento limit byl údajně vědecky nepodložený a mohl vést k vyloučení nevinného nebo nedbalého sportovce.³¹

Soud uvedl, že zapojení do sportovní činnosti musí být posouzeno s ohledem na ustanovení smlouvy týkající se hospodářské soutěže a aplikace článků 101 a 102 SFEU a bude nutné určit:

- jestli pravidla, která upravují uvedenou činnost, byla vydána podnikem,
- jestli tento podnik omezuje hospodářskou soutěž nebo zneužívá svého dominantního postavení a
- jestli toto omezení ovlivňuje obchod mezi členskými státy.³²

Mimo to SDEU uvedl, že *"Na všechny dohody mezi podniky nebo všechna rozhodnutí sdružení podniků, která omezují svobodu jednání stran, nebo jedné z nich se nezbytně nevztahuje zákaz stanovený v čl. 81 odst. 1 ES. Za účelem použití tohoto ustanovení v konkrétním případě je totiž nejprve namístě vzít v úvahu celkový kontext, ve kterém bylo dotčené rozhodnutí sdružení podniků přijato nebo působí své účinky, a konkrétněji jeho cíle. Dále je třeba zkoumat, zda omezující účinky na hospodářskou soutěž, které z něj vyplývají, jsou inherentní zajištění uvedených cílů a přiměřené těmto cílům."*³³

Soud dospěl k závěru, že pravidla přijatá MOV neporušují právo hospodářské soutěže, protože mají legitimní cíl - boj proti dopingu za účelem, aby se sportovní

³¹ Weatherill, S. (2006) *Anti-Doping Revisited – the Demise of the Rule of "Purely Sporting Interest"*, European Competition Law Review, str. 64

³² Rozsudek SDEU ve věci *C-519/04 P David Meca-Medina and Igor Majcen v Commission* [2006] ECR I-6991, odstavec 36.

³³ Rozsudek SDEU ve věci *C-519/04 P David Meca-Medina and Igor Majcen v Commission* [2006] ECR I-6991, odstavec 42.

soutěže konaly spravedlivě. Omezení uložená sportovcům antidopingovými předpisy byly SDEU posouzeny jako: „*odůvodněná legitimním cílem. Taková omezení jsou totiž inherentní organizaci a řádnému průběhu sportovní soutěže a jejich cílem je právě zajistit zdravé soutěžení závodníků.*“³⁴

Soud také rozhodl, že sankce spojené s antidopingovými pravidly mohou mít negativní účinky na hospodářskou soutěž a tak, aby se na ně nevztahoval zákaz stanovený v článku 101 (1) SFEU, „*omezení musí být omezena na to, co je nezbytné za účelem dosažení řádného průběhu sportovní soutěže*“³⁵. Soudní dvůr shledal, že pravidla musí být přiměřená, a to jak s ohledem na nastavení limitu pro zakázané látky, tak na závažnost sankcí.

V případě Meca-Medina v návaznosti na rozhodnutí ve věci Walrave SDEU také konstatoval: „*Pouhý fakt, že je pravidlo ryze sportovní povahy, ho nechrání před dopadem práva EU. Z toho vyplývá, že pravidla, která upravují uvedenou činnost, musí splňovat podmínky použití těchto ustanovení, která se týkají zejména zajištění volného pohybu pracovníků, svobody usazování, volného pohybu služeb nebo hospodářské soutěže.*“³⁶

Jedním z důvodů, proč je rozsudek Meca-Medina tak důležitým milníkem v oblasti sportu, je fakt, že SDEU poprvé aplikoval použití článku 101 SFEU a 102 SFEU, které se vztahují k soutěžnímu právu respektive zneužití dominantního postavení na trhu.

1.2 Formování evropské politiky sportu

V evropských smlouvách před Lisabonskou, nebyl žádný obecný právní základ ani pravomoc, aby se Společenství/EU sportem zabývalo tak, jako tomu bylo třeba v případě kultury. Sportem se ve smlouvách žádné předpisy nezabývaly, nebyla o něm ani zmínka. Jak však případ Walrave z roku 1974 ukázal, fakt že sport není nikterak zakotvený v evropských smlouvách, ho nechrání před působností práva

³⁴ Rozsudek SDEU ve věci *C-519/04 P David Meca-Medina and Igor Majcen v Commission* [2006] ECR I-6991, odstavec 45.

³⁵ Rozsudek SDEU ve věci *C-519/04 P David Meca-Medina and Igor Majcen v Commission* [2006] ECR I-6991, odstavec 47.

³⁶ Rozsudek SDEU ve věci *C-519/04 P David Meca-Medina and Igor Majcen v Commission* [2006] ECR I-6991, odstavec 27.-28.

EU. Zejména pak v případě, kdy sport představuje hospodářskou činnost, tak jak to opakovaně potvrzuje judikatura SDEU. To, do jaké míry sport představuje hospodářskou činnost, je potom na zvážení SDEU, to ovšem pouze v případech, které se před něj dostanou.³⁷ Výše analyzované rozsudky podnítily další evropské instituce, aby ke sportu zaujaly postoj a pokusily se definovat jeho postavení v rámci EU.

Nejenom SDEU, ale i Evropská rada, Evropská komise i Evropský parlament svými akty do oblasti sportu zasahovaly a měly tak značný vliv na vývoj sportu ještě před vznikem SFEU. Evropská rada do oblastí sportu nezasahovala tak často a její vliv přes chybějící ustanovení týkajících se sportu v evropských smlouvách byl značně limitovaný. Evropská komise ovlivňovala oblast sportu i přes chybějící regulační kompetence, kdy jí formální zodpovědnost příslušela prostřednictvím Generálního ředitelství pro vzdělávání a kulturu. Evropský parlament zase do oblasti sportu zasahoval prostřednictvím výkonu svých legislativních, rozpočtových a kontrolních pravomocí.³⁸ Další část této práce poskytne přehled aktů, prostřednictvím kterých různé evropské instituce formovaly evropskou politiku sportu.

1.2.1 Helsinská zpráva o sportu 1999

Evropská komise se v roce 1999 pokusila otevřít cestu k jasnějšímu uplatnění evropských politik do oblasti sportu prostřednictvím své Helsinské zprávy o sportu adresované Evropské Radě. Hlavním cílem této zprávy bylo poskytnout ukazatele pro posuzování ekonomické dimenze sportu.³⁹

Zpráva nabádá k synergickému úsilí společenství, členských států a sportovních svazů k zachování společenské role sportu v jeho stále rostoucím komerčním rozměru. Komise v ní předkládá analýzu nedávného vývoje sportu v Evropě, zejména jeho rostoucí komercializace. Trend komercializace má podle Komise pozitivní dopad na tvoření nových pracovních míst v odvětví, které se

³⁷ Siekmann, R.C.R. (2012) *The specificity of sport: sporting exceptions in EU Law*. ASSER International Sports Law Centre, The Hague, str. 697

³⁸ Evropský parlament (2007) *The future of professional football in Europe*, Committee on Culture and Education. Rapporteur: I. Belet

³⁹ Evropská komise (1999) *The Helsinki Report on Sport*, COM 644, 10.12.1999, Brussels, str. 3

za posledních 10 let zvýšily o 60%, ale zároveň hrozí, že tento trend také oslabí sociální a výchovný rozměr sportu.

Komise ve zprávě dále požadovala vyjasnění právního postavení oblasti sportu, to mělo být provedeno za přispění členských států a sportovních organizací. Komise varovala, že i když Smlouva EHS neobsahuje článek o sportu, právní předpisy Společenství, zejména pak právo hospodářské soutěže a zásady vnitřního trhu, se na sport bez výjimky vztahují. Vzhledem k rostoucímu napětí mezi právními předpisy Společenství a sportem (viz případ Bosman, který předcházel vydání této zprávy) komise nabádala k potřebě definování jasnější pozice sportu v právu Společenství.

Ve zprávě Komise dále uvedla, že pravidla Smlouvy EHS nejsou v rozporu s regulačními opatřeními sportovních asociací, za předpokladu, že tato opatření jsou objektivně odůvodněná, nediskriminační, nezbytná a přiměřená.

Bylo to poprvé, kdy oficiální prohlášení vydané Evropskou komisí sympatizovalo s fotbalovými orgány a uznalo, že:

- potřeba, aby se sportem bylo v rámci práva Společenství zacházeno výjimečně, vyšla najevo,
- rozhodnutí ve věci Bosman vytvořilo problémy pro výcvik mladých hráčů v klubech,
- kolektivní prodej televizních práv je opodstatněný a je jedním z postupů, který by mohl být osvobozený od pravidel hospodářské soutěže,
- monopolní postavení sportovních organizací a jejich autonomie by neměla být zpochybňována,
- restriktivní soutěžení je v rozporu se systémem postupů a sestupů, který je jednou z charakteristik evropského fotbalu.

Zpráva doporučuje „nový přístup“ k těmto otázkám prostřednictvím partnerství mezi evropskými institucemi, členskými státy EU a sportovními organizacemi s cílem vyjasnit postavení sportu v právu EU. Obecně platí, že tato zpráva uznala, že rozhodnutí Bosman mělo negativní důsledky na fotbal v Evropě s vážnými vedlejšími účinky na zbytek světa.

Přístup Evropské komise v Helsinské zprávě, který doporučil zachování současných sportovních struktur a společenské funkce sportu, mimo jiné deklaroval zvláštní charakteristiku sportu v rámci Společenství⁴⁰ a byl vřele přivítán vládnoucími fotbalovými orgány FIFA i UEFA. Ty vyjádřily vděčnost ke konstruktivnímu přístupu komise, který nabádá členské státy, aby změnilly svůj postoj vůči sportu a přehodnotily jeho zvláštní postavení v rámci evropské politiky.⁴¹

1.2.2 Nice Declaration on Sport 2000⁴²

Na základě Helsinské zprávy Evropská Rada vypracovala tzv. Niceské prohlášení, které bylo připojené k Amsterodamské smlouvě. To uznalo důležitou roli sportu v evropské společnosti a jeho specifickou povahu. Píše se v něm o specifické charakteristice sportu a jeho společenské funkci v Evropě, která by měla být brána v úvahu při provádění společných politik.

Toto prohlášení zdůrazňuje, že přímou odpovědnost za správu sportovních záležitostí nesou sportovní organizace a členské státy, kde ústřední roli hrají sportovní federace. Prohlášení dále upřesňuje, že sportovní organizace mají za úkol organizovat a propagovat svoje konkrétní sporty „s náležitým ohledem na vnitrostátní právní předpisy a právní předpisy Společenství“. Současně se zde říká, že *„i když Společenství nemá v této oblasti přímé pravomoci, jednajíc na základě různých ustanovení Smlouvy musí zohledňovat společenskou, výchovnou a kulturní funkci sportu, které jsou v něm obsaženy a zakládají jeho zvláštní charakter, s cílem respektovat a posilovat etický kodex a solidaritu, jež jsou podstatné pro zachování jeho společenské úlohy.“* Evropské instituce uznávají specifickou roli, kterou v evropské společnosti hraje sport, založený na strukturách řízených dobrovolníky, a to vzhledem k jeho přínosu v oblasti zdraví, výchovy, sociálního začlenění a kultury.

⁴⁰ Siekmann, R.C.R. (2012) *The specificity of sport: sporting exceptions in EU Law*. ASSER International Sports Law Centre, The Hague, str. 701

⁴¹ FIFA and UEFA welcome Helsinki report on sport from the European Commission, [online] dostupné z: <http://www.fifa.com/news/y=1999/m=12/news=fifa-and-uefa-welcome-helsinki-report-sport-from-the-european-commissi-71582.html>

⁴² Překlad: Niceské prohlášení o sportu 2000

Jak Helsinská zpráva, tak Niceské prohlášení potvrdilo, že v zásadě jsou možné výjimky z práva Společenství. Kromě toho, že pravidla a předpisy sportovních organizací, bez nichž sport nemůže existovat, nebo které jsou nezbytné pro organizování sportovních soutěží, mohou být zcela mimo dosah evropského práva. Tyto inherentní sportovní pravidla jsou především tzv. "pravidla hry".⁴³

Pravidla hry dávají sportu smysl, tvoří jeho podstatu a platí na celém světě. Například pravidla fotbalu, které stanoví, že hrací pole je symetrické, rozdělené na dvě zcela stejné poloviny, doba trvání zápasu je rozdělena na dvě poloviny, z nichž každá trvá 45 minut, atd. Tyto pravidla ze své podstaty nejsou a ani nemohou být v rozporu s právem EU, potom by pořádání sportovních soutěží postrádalo smysl.

1.2.3 The Independent European sports review 2006⁴⁴

V návaznosti na rozhodnutí ve věci Meca Medina, Evropská komise vypracovala tzv. „The Independent European sports review“. To vzniklo v době předsednictví Spojeného království v EU a cílem této iniciativy bylo vypracovat zprávu o tom, jak by evropské fotbalové orgány, instituce EU a členské státy mohly nejlépe realizovat Niceské prohlášení na evropské i národní úrovni. Tato zpráva přitom měla být na fotbalových orgánech nezávislá. Pracovní skupinu, kterou vedl portugalský José Luis Arnaut, tvořilo 13 odborníků z 9 různých zemí rozdělených do tří skupin: právní skupiny, politické skupiny a ekonomické skupiny.⁴⁵

Jako výsledek tato pracovní skupina zveřejnila rozsáhlou studii o evropském sportu, kdy přitom zvláštní důraz kladla na fotbal. Tato studie uznala, že sport má svou specifickou povahu, která ho odlišuje od ostatních ekonomických sektorů. Toto zjištění však nebylo žádnou novinkou, stejné stanovisko evropské orgány vůči sportu zaujaly už v rámci Niceského prohlášení. Mimo to studie dále uvedla, že pravidla řídicích sportovních orgánů by měla být v souladu s právem Společenství, takže opakovaně potvrdila nevylučitelnost práva EU z oblasti sportu. Studie doporučila posílit a objasnit postavení sportu v právu Evropského

⁴³ Siekmann, R.C.R. (2012) *The specificity of sport: sporting exceptions in EU Law*. ASSER International Sports Law Centre, The Hague, str. 702

⁴⁴ Překlad: Nezávislá sportovní zpráva 2006

⁴⁵ Evropská komise (1999) *The Helsinki Report on Sport*, COM 644, 10.12.1999, Brussels a Evropská komise (2007) *White Paper on Sport*, COM 391, 11.7.2007, Brussels

společenství za cílem zlepšit úroveň dohledu nad odvětvím sportu, zejména fotbalu.

Závěrem *The Independent European sports review* vysvětluje zásadní potřebu pro bilaterální vztahy mezi institucemi EU a UEFA a dohodu pro spolupráci na cestě k záchraně Evropského modelu sportu. Ten podle studie čelí mnoha výzvám, které nelze řešit bez spolupráce politických špiček a evropských sportovních asociací.

Přestože *The Independent European sports review* byla pouze neformální zpráva, tak přinesla spoustu zásadních úvah a myšlenek, co se sportovní oblasti a její organizace týče. Zpráva byla zaměřená výhradně na organizaci fotbalu, nicméně z důvodu, že fotbal je bezesporu nejrozšířenějším sportem v Evropě a zároveň má největší ekonomickou a společenskou roli v odvětví sportu, dává toto zaměření smysl. Navíc tato studie může mít průkopnickou roli a mohou jí následovat i jiná sportovní odvětví. Publikování této zprávy znovu otevřelo diskusi o postavení sportu v rámci práva EU, ta vedla k oficiální intervenci Evropské komise – vydání tzv. Bílé knihy o sportu.

1.2.4 Bílá kniha o sportu 2007 ⁴⁶

Evropská komise byla donucena vydat další oficiální zprávu na téma sportu, protože Helsinská zpráva o sportu neměla nikterak významný dopad pro praxi a nových případů ohledně nejasnosti vztahu sportu a evropského práva přibývalo. Ve své Bílé knize o sportu z července 2007 Komise uznala potřebu pro lepší definici sportu v rámci politiky EU, která nadále vycházela z cílů uvedených v Niceském prohlášení. ⁴⁷

Vzhledem k tomu, že sport ještě stále nebyl zahrnut v primárním právu Společenství, Komise stále nebyla schopna vydat žádné právně závazné dokumenty, proto tento papír zůstal prozatímní a nezávazný vůči všem dalším sportovním subjektům. Komise se však snažila co možná nejlépe zapojit všechny další zainteresované strany prostřednictvím rozsáhlé konzultace včetně četných

⁴⁶ Evropská komise (2007) *White Paper on Sport*, COM 391, 11.7.2007, Brussels

⁴⁷ Evropská komise, pracovní dokument (2007) *The EU and Sport: Background and Context*, Accompanying document to the White Paper on Sport.

konferencí a dvoustranných setkání se sportovními organizacemi. Obsah Bílé knihy o sportu tvoří 3 kapitoly:

1. Společenská role sportu,
2. Hospodářský rozměr sportu a
3. Organizace sportu.⁴⁸

Svým obsahem pro téma této práce je nejdůležitější kapitola 3. Organizace sportu, ta vysvětluje tzv. specifickosti sportu, na kterou lze pohlížet ze dvou úhlů:

- a) Specifickost sportovních aktivit a pravidel, jako jsou například oddělené soutěže mužů a žen, omezený počet soutěžících, potřeba zaručit nejistotu, pokud jde o výsledek, a udržovat rovnováhu mezi kluby, které se účastní stejných soutěží;
- b) Specifickost sportovních struktur, kam patří především autonomie a rozmanitost sportovních organizací, pyramidová struktura soutěží od začátečnické po nejvyšší úroveň a systémy organizované solidarity mezi různými rovinami a různými účastníky, organizace sportu na vnitrostátní úrovni a princip jedné federace pro každý sport.

Bílá kniha o sportu uznává specifickost sportu v souladu se zavedenou judikaturou, nicméně dodává, že ji nelze interpretovat za účelem opodstatnění obecné výjimky při uplatňování právních předpisů EU.⁴⁹

Další důležitou subkapitolou v rámci Organizace sportu je Volný pohyb, národnost a přesuny hráčů. Komise zde opětovně potvrdila přijetí limitovaných a přiměřených omezení zásad volného pohybu, pokud se jedná o:

- právo výběru domácích sportovců do soutěží národních družstev;
- potřebu omezit počet účastníků v soutěži;
- stanovování konečných možných termínů pro přesun hráčů v oblasti kolektivních sportů.⁵⁰

⁴⁸ Evropská komise (2007) *White Paper on Sport*, COM 391, 11.7.2007, str.3

⁴⁹ Evropská komise (2007) *White Paper on Sport*, COM 391, 11.7.2007, str.13

⁵⁰ Evropská komise (2007) *White Paper on Sport*, COM 391, 11.7.2007, str.14

V další subkapitole Komise uznává užitečnost licenčních systémů pro profesionální kluby v Evropě, které mají zajistit, aby všechny kluby respektovaly základní pravidla o finanční správě a transparentnosti. Komise však dodává, že takové systémy musí být slučitelné s ustanoveními o hospodářské soutěži a vnitřním trhu a nesmí překračovat rámec nezbytný pro dosažení legitimního cíle, který se týká správné organizace sportu.⁵¹

Bílá kniha sportu pro sportovní svět byla zklamáním, zejména pak pro evropské sportovní asociace, které znepokojeně usilovaly o deklarování jasného statusu sportu v rámci práva EU a uznání specifčnosti sportu závazným způsobem.⁵²

Tehdejší prezident UEFA Jonathan Hill označil dokument Komise za krok zpět ve srovnání s předchozím dokumentem - Helsinské zprávě o sportu 1999. UEFA spolu s dalšími sportovními asociacemi prohlásila dokument za zklamání, které pouze popisuje současnou situaci, bez toho aniž by se zabývalo autonomií sportu nebo jeho právní stabilitou.⁵³ Tiskové prohlášení orgánu FIFA popsalo obsah Bílé knihy jako "promarněnou příležitost" a jako bezohledný k regulačním kompetencím mezinárodních sportovních federací, které tvoří páteř pro model evropského sportu.⁵⁴

Na druhou stranu někteří akademici hodnotili Bílou knihu sportu, jako dobrý pokus o nalezení rovnováhy mezi orgány EU, které usilují o dohled nad evropským sportem, a sportovními asociacemi, které se naopak snaží zabezpečit větší autonomii pro svůj sport a tím i jejich vnitřními předpisy.⁵⁵

Přístup Bílé knihy jako nezávazného dokumentu byl pouhým zopakováním zásad principů z případu Meca-Medina. O autonomii sportovních asociací ve věcech souvisejících s regulací sportu, bude o aplikovatelnosti SFEU rozhodnuto na základě toho, zda tato opatření jsou nezbytná k udržení zvláštní povahy sportu. EU neodmítla přijmout zvláštní postavení sportu, ale její poselství bylo, že

⁵¹ Evropská komise (2007) *White Paper on Sport*, COM 391, 11.7.2007, str.16

⁵² UEFA, tisková zpráva 9/5/2007

⁵³ UEFA, tisková zpráva 13/6/2007

⁵⁴ FIFA, tisková zpráva 11/7/2007

⁵⁵ García, B. (2007) *UEFA and the European Union: From Confrontation to Cooperation?*, [online] dostupné z: <http://www.jcer.net/index.php/jcer/article/view/52/68>

od případu Meca-Medina a dále budou muset sportovní asociace vysvětlovat, jak moc je jejich postavení mimořádné, že si "zaslouží" výjimku z aplikace práva EU.⁵⁶

1.2.5 Sport v Lisabonské smlouvě 2009

Ratifikací a vstupem Lisabonské smlouvy (SFEU) v platnost se poprvé stal sport součástí primárního práva EU. Absence přímého odkazu na sport měla následek, že Evropská komise a evropské soudy musely zaujmout někdy i drastické pozice, co se týče uplatňování právních předpisů EU do oblasti sportu. Tato rozhodnutí často vyvolala otazníky nad autonomií sportovních asociací s ohledem na jejich rozhodovací a regulační pravomoci. Dalo by se říct, že vztah mezi evropskými institucemi a sportovním světem byl do představení SFEU "nepohodlný". Do této chvíle, tím že sport nebyl zahrnut do primární legislativy, musely být orgány EU opatrné, aby nepřekročily meze svých kompetencí. S představením SFEU a deklarací přímé pravomoci byl sport zahrnut do kompetenčních oblastí EU, což mělo přispět k budování důvěry mezi sportovními subjekty napříč Evropou.⁵⁷ Zahrnutí sportu do SFEU, článku 165 nebylo tedy překvapující, nebo bez předchozí přípravy členských států a dalo se očekávat.

Článek SFEU 165 uvádí: „*Unie přispívá k podpoře evropských hledisek sportu s přihlédnutím k jeho zvláštní povaze, jeho strukturám založeným na dobrovolné činnosti a jeho společenské a výchovné funkci, přičemž činnost EU je zaměřena na:*

- *rozvoj evropského rozměru sportu podporou spravedlivého a otevřeného sportovního soutěžení a spolupráce mezi subjekty odpovědnými za sport, jakož i ochranou fyzické a mravní integrity sportovců, obzvláště mladých sportovců.*“⁵⁸

Podle většiny akademiků přímý vliv sportu definovaný v článku 165 SFEU není pro vývoj evropského sportu nikterak revoluční. Článek 165 SFEU dává EU pouze "měkké kompetence", tedy velmi omezené nástroje poskytující pouze stimulační

⁵⁶ Weatherill, S. (2007) *European sports law: Collected papers*. The Hague: Asser Press, Cambridge, str. 653

⁵⁷ Vermeersch, A. and Van den Bogaert, S. (2006) *Sport and the EC Treaty: a tale of uneasy bedfellows?* European Law Review, str. 839

⁵⁸ The treaty on the functioning of the European Union, OJ C 115, 9.5.2008, Lisbon (TFEU), článek 165

opatření, která mohou být aplikována do oblasti sportu. Hlavní kompetence bude tak nadále spočívat hlavně na členských státech a sportovních asociacích.⁵⁹ Význam článku 165 SFEU se zdá být symbolické povahy jako nástroj ke zlepšení vzájemné důvěry mezi evropskými institucemi a sportovními asociacemi. Na jedné straně EU potvrzuje, že sport patří do jejích politik, tím legitimizuje svá dosavadní opatření v oblasti sportu. Na druhé straně explicitní uvedení sportu v článku 165 SFEU sportovním asociacím alespoň částečně deklaruje jejich postavení při regulaci sportu a říká, že evropské instituce mají pouze podpůrnou roli v této oblasti.

1.3 Sport pohledem práva EU

Postavení sportu v právu EU je různé, dalo by se shrnout tak, že sport má dvě dimenze - ekonomickou a společenskou, přičemž obě dimenze podléhají rozdílné regulaci. Tyto dvě dimenze SDEU poprvé rozlišil ve věci *Walrave*, kde potvrdil, že pokud sport představuje ekonomickou činnost, tak se stává předmětem práva EU. Tento předpoklad však ve věci *Walrave* zůstal nenaplněn, jelikož předpisy sportovní asociace byly posouzeny jako čistě sportovní povahy a SDEU v této věci právo Společenství neaplikoval. Toto stanovisko potvrdilo, že existují určitá sportovní pravidla, která jsou čistě sportovního charakteru a nezasahují do hospodářské činnosti. Dalším důležitým stanoviskem v rozsudku *Walrave* bylo, že ustanovení Smlouvy EHS dopadají i na vztahy mezi jednotlivci a soukromými společnostmi a mají tak horizontální přímý účinek. Právo společenství se tak nevztahuje pouze na regulační orgány, ale může zasáhnout i v soukromém sektoru hospodářské činnosti.

Poprvé, kdy se SDEU postavil odmítavě k vnitřním pravidlům sportovní asociace, bylo ve věci *Bosman*, kde uznal námitky a rozhodl, že pravidla vydaná sportovní asociací omezují hospodářskou činnost ve smyslu článku 45 SFEU, kde kladou překážky volnému pohybu, proto se na ně výjimka z práva EU nevztahuje.

Ve věci *Meca-Medina* pak SDEU do oblasti sportu poprvé aplikoval články 101 a 102 SFEU, které se vztahují k soutěžnímu právu respektive zneužití

⁵⁹ Vermeersch, A. and Van den Bogaert, S. (2006) *Sport and the EC Treaty: a tale of uneasy bedfellows?* European Law Review, str. 837-838

dominantního postavení na trhu. V tomto případě také navázal na přístup z věci Walrave, když potvrdil, že ani pravidlo ryze sportovní povahy, které upravuje hospodářskou činnost tak, jak tomu je v případě profesionálních sportovců, není automaticky imunní vůči právu EU. Z toho plyne, že pravidla, která upravují profesionální sportovní činnost, musí být v souladu s požadavky SFEU, jinými slovy řečeno, tyto pravidla musí být účinné k dosažení svých cílů a přitom jejich negativní dopad na hospodářskou soutěž musí být inherentní a přiměřený ve sledování svých sportovních cílů.

V případě evropské politiky můžeme pozorovat různý pohled na sport. Ta ho na jedné straně vidí jako faktor ekonomického růstu a zdroj zaměstnanosti, na straně druhé sport vnímá jako prostředek pro dosažení sociální soudržnosti.⁶⁰ Specifická povaha sportu, právní koncept zavedený SDEU, byla zohledněna orgány EU za různých okolností ještě před Lisabonskou smlouvou, je nyní uznána podle článku 165 SFEU. Koncept specifické povahy sportu je zohledněn při posuzování, zda jsou sportovní pravidla v souladu s požadavky právních předpisů EU, zejména s pravidly volného pohybu a hospodářské soutěže. Sportovní pravidla tzv. se běžně týkají organizace a řádného pořádání sportovních soutěží, jsou vydávány sportovními organizacemi a musí být v souladu s právem EU. Za účelem posouzení slučitelnosti těchto pravidel s právními předpisy EU, Komise posuzuje legitimitu jejich sledovaných cílů, dále jestli veškerá omezení z nich plynoucí jsou nedílnou součástí sledování cílů a v poslední řadě, zda jsou k nim úměrné. Legitimní cíle sledované sportovními asociacemi mohou souviset například se spravedlností sportovních soutěží, nejistotou výsledků, ochranou zdraví závodníků, podporou náboru a výchově mladých atletů, finanční stabilitou sportovních klubů nebo úpravou tzv. „pravidel hry“.⁶¹

Přístup ke sportu, zejména k profesionálnímu fotbalu, je v neustálém konfliktu dvou stran, které se snaží najít vhodný přístup ke sportu. Na jedné straně stojí evropské orgány, které sport mohou regulovat tehdy, pokud se jedná o ekonomickou aktivitu, protože k regulaci jeho společenské stránky nejsou kompetentní. Na druhé straně pak stojí sportovní asociace, které se snaží lobovat

⁶⁰ Parrish, R. (2003) *Sports law and policy in the European Union*. Manchester: Manchester University Press, str. 12-14

⁶¹ Siekmann, R.C.R. (2012) *The specificity of sport: sporting exceptions in EU Law*, ASSER International Sports Law Centre, The Hague, str. 710

za vyšší autonomii sportu a nutnost zachovat jeho "specifickou povahu" v rámci práva EU.⁶²

Hlavní otázkou v diskusi o postavení sportu zůstává, zda je sport natolik "specifický", do jaké míry a proč, aby si zasloužil mimořádné postavení v právu EU. Jinými slovy, měl by být sport chráněn před ustanoveními SFEU? Pozice sportu v právu EU zůstává nejasná, proto je právo v této oblasti interpretováno evropskými orgány případ od případu, kdy musí SDEU nebo Komise vysvětlovat či rozporovat specifičnost sportu. Tato specifičnost však nemůže odůvodnit obecnou výjimku uplatňování práva EU do oblasti sportu.

Podobně jako v případě veřejných podniků, které jsou pověřené poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu, jak stojí ve článku 106 SFEU. EU uznává, že sportovní organizace mají jiné postavení než běžné podniky v právu EU. Nicméně právo EU se na ně aplikuje v té míře, v jaké nebrání plnění jejich společenského poslání. Právo EU uznává a respektuje specifičnost sportu v případě čistě sportovních aspektů, jako jsou pravidla hry, pravidla fair play, zdraví sportovců, působení na mládež, atd. Do těchto oblastí EU nechce zasahovat, aby nerušilo jeho poslání. Na druhé straně nemůže říci, že se na něj nebude vztahovat vůbec, jak SDEU už několikrát potvrdil, jakmile sport představuje zároveň ekonomickou činnost (a to při dnešní profesionalizaci velmi často), pak nevyhnutelně spadá do působnosti práva EU.⁶³

1.3.1 Relevantní ustanovení – články 45, 101 a 102 SFEU

Jak nejdůležitější analyzované rozsudky ukázaly, sportovní pravidla vydávaná sportovními asociacemi musí být v souladu s pravidly vnitřního trhu podle práva EU a to zejména tak, aby nekladla překážky volnému pohybu ve smyslu článku 45 SFEU a neporušovala pravidla hospodářské soutěže podle článků 101 a 102 SFEU.

Při posuzování toho, zda sportovní pravidlo je přiměřené svobodám pohybu je třeba přezkoumat, jestli je pravidlo vhodné pro dosažení legitimního cíle a přitom nepřekračuje rámec toho, co je nezbytné k dosažení tohoto cíle. Pokud pravidlo

⁶² Parrish, R. and Miettinen, S. (2008) *The sporting exception in European Union law*. The Hague: Cambridge University Press, str. 49-51

⁶³ Evropská komise (2007) *White Paper on Sport*, COM 391, 11.7.2007, Brussels, str. 13

brání volnému pohybu, tak je ospravedlnitelné pouze v případě, že je zároveň nejméně omezujícím opatřením.⁶⁴

V oblasti hospodářské soutěže po vzoru z věci Meca-Medina, je jasné, že sportovní pravidlo může být objektivně odůvodněné, jestliže sleduje legitimní cíl a jeho omezující účinky jsou inherentní a přiměřené k dosažení tohoto cíle. Aby sportovní pravidlo bylo zároveň proporcionální, musí být přitom nejméně omezujícím opatřením.

⁶⁴ Evropská komise (2007) *White Paper on Sport*, COM 391, 11.7.2007, Brussels, str. 6

2 EU vs UEFA

Ještě před tím než bude práce analyzovat, jak se vyvíjel vztah mezi Evropskou unií a Unií evropských fotbalových asociací (dále UEFA), je nutné vysvětlit Evropský model sportu. Ten je specifický pro organizaci sportu v Evropě a má tak zásadní vliv na organizaci fotbalového orgánu UEFA.

2.1 Evropský model sportu

Evropský sport je organizován v pyramidové struktuře, kde její úplnou špičku představují mezinárodní asociace, její dno potom jednotliví sportovci. Mezi tím v této pyramidě pak ze shora dolů figurují národní asociace a sportovní kluby. V rámci této struktury platí systém, že každá níže postavená entita je členem entity vyšší. Jinými slovy – fotbalovou terminologií, hráč patří klubu, klub patří do národní asociace, ta zase do evropské asociace, atd.⁶⁵ Tento pyramidový model byl založen v západní Evropě během studené války, po pádu komunismu se pak tomuto modelu přizpůsobily i země východního bloku.

Další typickou vlastností evropského sportu je, že každá sportovní disciplína má svojí federaci, což neumožňuje novým zájemcům proniknout na trh a začít efektivně pořádat vlastní soutěž ve sportovním odvětví. Federace příslušné disciplíny pořádají a pomocí svých sportovních pravidel soutěž regulují. To, že nejlepší kluby na konci sezóny postupují do vyšších divizí, nejhorší naopak sestupují do divizí nižších, je dalším typicky evropským prvkem sportovních soutěží. Stejně jako princip finanční solidarity, který zajišťuje přerozdělování peněz do menších klubů i amatérského sportu. Například v americkém modelu jsou sportovní ligy typicky uzavřené a přerozdělování peněz funguje ve velmi omezené míře.⁶⁶

⁶⁵ Parrish, R. and Miettinen, S. (2008) *The sporting exception in European Union law*. The Hague: Cambridge University Press, str. 18

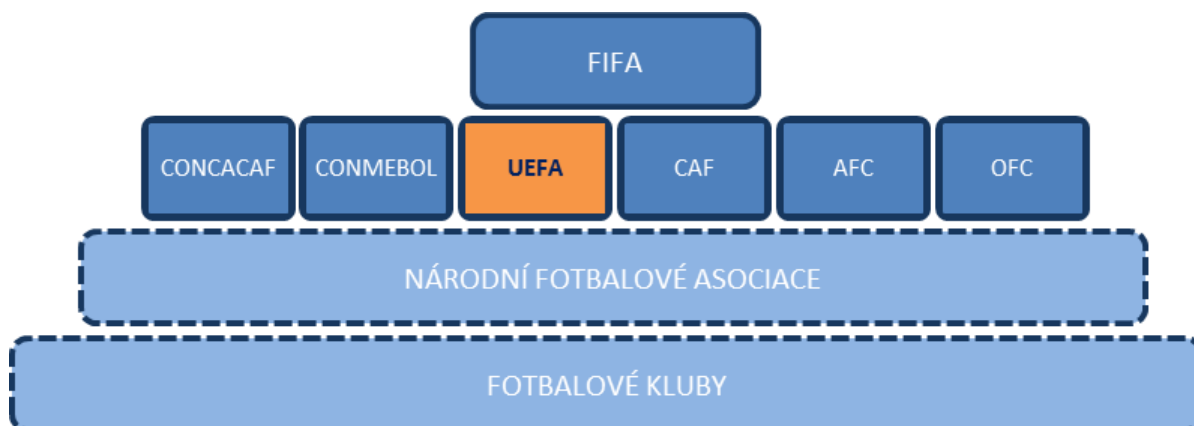
⁶⁶ Arnault, J.L. (2006) *Independent European Sport Review*, za britského předsednictví EU

2.1.1 UEFA a její organizační struktura

UEFA⁶⁷ (Unie evropských fotbalových asociací), je řídicím orgánem evropského fotbalu. Byla založena už v roce 1954 28 fotbalovými asociacemi, které se domnívaly, že FIFA⁶⁸ (Mezinárodní federace fotbalových asociací) dostatečně nehájí jejich zájmy. UEFA je tedy ještě o 4 roky starší než Evropské hospodářské společenství (1958) - předchůdce Evropské unie v cestě k evropské integraci, která byla založena podpisem Římských smluv z roku 1957.

UEFA dnes sdružuje 53 fotbalových asociací napříč kontinentem Eurasie. Označení Eurasie proto, že do UEFA nepatří pouze evropské fotbalové asociace, jak její název napovídá, působnost UEFA tedy není omezena na hranice EU. Mimo všech evropských do ní dále patří fotbalová asociace Arménie, Ázerbájdžánu, Gruzie, Izraele, Kazachstánu, Ruska i Turecka.⁶⁹ Nicméně členské státy EU jsou zde početně zastoupeny nadpoloviční většinou, a co se týče fotbalového významu, tak nejkvalitnější fotbalové soutěže se odehrávají právě na půdě EU.

Jak bylo v předchozí kapitole vysvětleno, evropský sport je organizován v pyramidové struktuře. I řízení evropského fotbalu připomíná strukturu pyramidy, přičemž platí, že každá výše postavená entita má pravomoc nad nižšími úrovněmi.

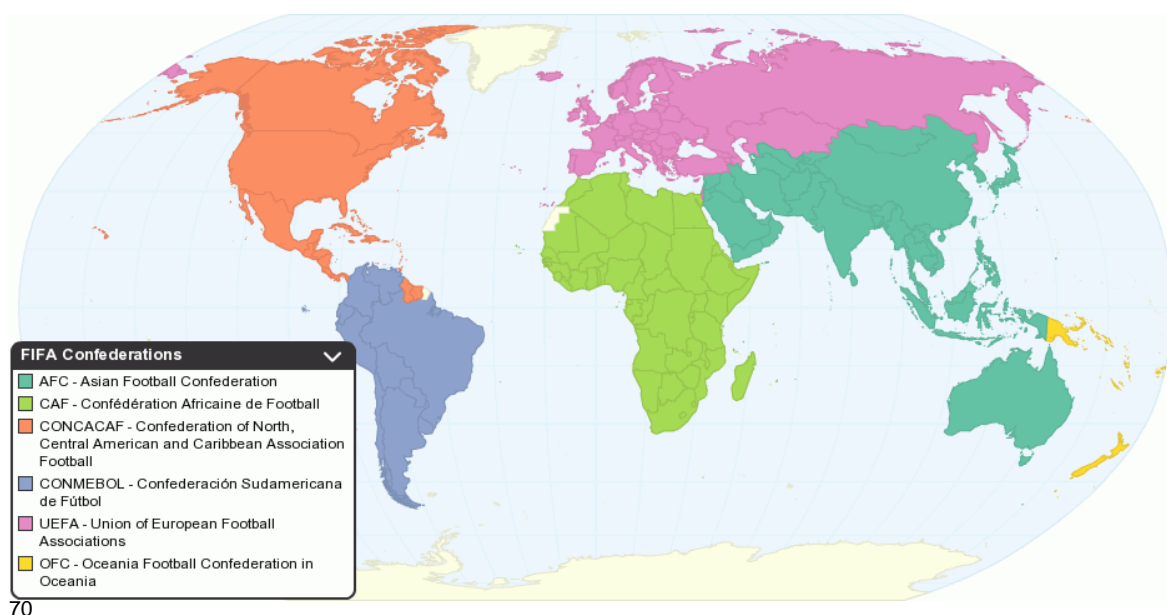

⁶⁷ Union of European Football Associations

⁶⁸ Fédération Internationale de Football Association

⁶⁹ *UEFA European leagues & cups*, [online] dostupné z: <http://www.uefa.com/memberassociations/leaguesandcups/index.html>

FIFA je na vrcholu, pod ní figuruje UEFA a dalších 5 kontinentálních federací, z nichž každá má jiné geografické kompetence (viz mapa níže). Následují národní fotbalové asociace, fotbalové kluby a hráči pak tvoří úplný základ této pyramidy. Kompetence FIFA jako řídicího orgánu světového fotbalu jsou tedy širší než UEFA, protože ta je svým postavením zavázána dodržovat ustanovení FIFA (stejně jako všechny další kontinentální konfederace).

To v praxi znamená, že pravidla FIFA budou přes UEFA a národní asociace implementovány na národní úrovni. Pokud se tak chtějí profesionální kluby a hráči účastnit fotbalové soutěže v daném státě, musí tyto pravidla akceptovat, aniž by je měli šanci ovlivňovat, či se podílet na rozhodovacím procesu. Tento rozhodovací systém byl poprvé zpochybněn v případě Bosman⁷¹, kde SDEU oslabil rozhodovací pravomoc fotbalových regulačních orgánů tím tvrzením, že jakmile tyto pravidla upravují hospodářskou činnost, což v případě fotbalu velmi často, tak musí být v souladu s právem EU, zejména se svobodou vnitřního trhu a s pravidly v oblasti hospodářské soutěže.

Jak už bylo zmíněno, UEFA je starší než Evropské hospodářské společenství. Téměř po celou druhou polovinu 20. století koexistovala po boku evropských orgánů paralelně bez jakéhokoliv konfliktu. Byly to právě regulace přestupového

⁷⁰ *Map of the World with the Six FIFA Confederations*, [online] dostupné z: <http://chartsbin.com/view/owq>

⁷¹ Rozsudek SDEU ve věci *C-415/93 Union royale belge des sociétés de football association ASBL v. Jean-Marc Bosman* [1995] ECR I-4921

trhu a restrikce pro kompozici fotbalových týmu, co předznamenaly první střet mezi UEFA a EU.

2.2 UEFA a její pravidla pro přestupy a kompozici hráčů jako překážky volného pohybu

Jak SDEU opakovaně prohlásil, pravidla, která na základě národnosti omezují mobilitu sportovců, nejsou v souladu se zásadou volného pohybu pracovníků. V rozsudcích *Walrave*⁷² a *Bosman*⁷³ SDEU uznal výjimku ze zásady volného pohybu sportovců z důvodů, které nejsou ekonomické povahy. Dále uznal, že pravidla, která omezují národnost hráčů v národních týmech, jsou považována za "čistě sportovní" pravidla. To odůvodnil tím, že složení národních týmů je otázkou čistě sportovní povahy a jako takové nemá nic společného s hospodářskou činností a tudíž nespadá pod působnost článku 45 SFEU.

Ve věci *Walrave* SDEU rozhodl, že pravidlo Mezinárodní cyklistické unie, které požadovalo, aby vodič na motorce byl stejné národnosti jako závodník, bylo z důvodu čistě sportovní povahy v souladu s právem ES. Za to v rozhodnutí *Bosman* SDEU pravidlo UEFA, které nařizovalo klubům určitou kompozici hráčů na základě jejich národnosti, označil jako protiprávní ve smyslu článku 45 SFEU. Rozhodnutí odůvodnil, že v případě profesionálních fotbalistů hrajících za odměnu se jedná o hospodářskou činnost.

Pracovní podmínky profesionálních a poloprofesionálních fotbalistů, které upravuje UEFA, jsou oblastí, kde může docházet k omezení volnosti pohybu podle článku 45 SFEU. Fotbalisté jsou zaměstnáváni jednotlivými fotbalovými kluby k tomu, aby vytvořili tým, který pak klub reprezentuje v různých fotbalových soutěžích. Smluvní vztah mezi hráči a kluby však představuje několik zvláštností z důvodu organizačních struktur ve fotbale. Kluby své hráče musejí zaregistrovat u národní fotbalové asociace k tomu, aby hráč mohl nastoupit v domácích soutěžích. Nicméně pokud klub hraje i evropské soutěže, tzv. poháry, musí hráče také

⁷² Rozsudek SDEU ve věci *C-36/74 Walrave and Koch* [1974] ECR 1405

⁷³ Rozsudek SDEU ve věci *C-415/93 Union royale belge des sociétés de football association ASBL v. Jean-Marc Bosman* [1995] ECR 1-4921

zaregistrovat u UEFA, když hráč splní kritéria stanovená pravidly soutěže, UEFA mu vydá licenci. Problém ale nastává, když řídicí orgány, v tomto případě UEFA, mají zároveň pravomoc regulovat, kteří hráči mohou být registrováni a za jakých podmínek. To dává řídicímu orgánům moc rozhodnout, které hráče si může daný klub zaměstnat. Fotbalové řídicí orgány přijaly dva soubory norem, kterými regulují zaměstnanost fotbalistů:

1. přestupový systém (pravidla)
2. národnostní kvóty

Přestupový systém upravuje okolnosti, za kterých může hráč přestoupit z jednoho klubu do druhého. Přestupová pravidla mají v první řadě za cíl ochranu integrity sportovní soutěže, v řadě druhé pak chránit menší kluby věnující své prostředky na výchovu mladých hráčů, před bohatšími kluby, které by mohly talentované a vychované hráče výhodně vykupovat.⁷⁴

Přestupový systém byl v minulosti nastaven tak, že kluby mohly nárokovat částku za přestupu hráče, byť mu s klubem skončila smlouva. Tento princip byl v případě Bosman uznán jako neslučitelný se svobodami vnitřního trhu s tím, že jasně omezuje hráčovu svobodu přesunout se z jednoho klubu do druhého. SDEU měl už několikrát příležitost zabývat se přestupovým systémem a jeho slučitelností s právem EU, relevantní judikatura a její dopady na formování přestupového systému budou popsány v následující části kapitoly.

Národnostní kvóty stanovují možnou kompozici hráčů v jednom týmu na základě jejich národnosti, které může daný tým v jednu chvíli na hřišti postavit. Tento systém rozlišuje tzv. „nenominovatelné“ hráče (non-selectable, dále cizinci), kdy pro takové hráče shodně platí, že by nemohli nastoupit za národní tým fotbalové asociace, do které patří klub, který je zaměstnává. Například Petr Čech, brankář londýnského klubu Arsenalu, který spadá pod anglickou fotbalovou asociaci, nemůže z důvodu pouze českého občanství nastoupit za národní tým Anglie a tak se stává „nenominovatelným“ pro národní tým – reprezentaci Anglie. Národnostní

⁷⁴ Roderick, M. (2006) *The work of professional football: A labour of love?* New York, NY: Routledge, str. 116

kvóty přitom mají posloužit k tomu, aby zvýšily kvalitu a konkurenceschopnost národních týmů a zároveň usnadnily se fanouškům ztotožnit s jejich klubem.⁷⁵

System, který stojí na přestupové regulaci a v němž platí národnostní kvóty, zcela zásadně ovlivňuje počet a typ hráčů, které klub může zaměstnat, tím i jejich mobilitu mezi členskými státy. Pokud tedy řídicí orgány mají pravomoc tyto pravidla upravovat, tak zároveň i ovlivňují pracovní podmínky profesionálních fotbalistů.

2.2.1 Situace před Bosmanem

Neshody mezi hráči, kluby a správními orgány o přístupu k regulaci přestupů vyvolaly první konfrontaci mezi UEFA a EU. Přestupové systémy byly fotbalisty historicky napadány jako nezákonné, zejména pak ty, které hráčům zakazovaly změnit klub i po uplynutí smlouvy, když nebyl uhrazen poplatek za přestup. Ještě před Bosmanem zde byly žaloby na nezákonnost těchto pravidel na evropské úrovni.

George Eastham, hráč anglického klubu Newcastle United, úspěšně napadnul tyto pravidla u anglického vrchního soudu už v roce 1963. Jeho případ je v mnoha aspektech podobný Bosmanovi, stejně jako on chtěl ze svého klubu přestoupit. V případě Easthama kvůli tomu, že se cítil nedoceněný. Dům, který od klubu dostal, označil jako neobyvatelný a klubem zprostředkovaná práce mu nevyhovovala (v té době kluby fotbalistům ještě vedle jejich sportovních povinností hledaly zaměstnání). K tomu všemu mu klub bránil reprezentovat Anglii v národním mužstvu do 23 let z toho důvodu, aby si nepřivodil zranění, která by pak jeho mateřský klub vyšla draho. To vše přispělo k tomu, že Eastham před vypršením své smlouvy s Newcastlem v roce 1959 odmítl podepsat její prodloužení a podal žádost o přestup do Arsenalu. Nicméně Newcastle odmítl Easthama pustit. V té době, platil systém známý jako „retain-and-transfer“, který klubům umožňoval hráčovu registraci zadržet a tím mu bránit v přestupu do jiného klubu, v případě že hráč požádal o přestup.⁷⁶

⁷⁵ Lanfranchi, P. and Taylor, M. (2001) *Moving with the ball: The migration of professional footballers*. Oxford: Berg Publishers.

⁷⁶ McArdle, D. (2000) *From boot money to Bosman: Football, society and the law*. London: Routledge Cavendish.

Neuvolněný k přestupu Eastham na konci sezóny 1959-60 začal stávkovat a později Newcastle United žaloval u vrchního soudu⁷⁷, kde Eastham argumentoval, že mu klub nespravedlivě bránil v odchodu, a proto mu dluží £400 za nevyplacené mzdy a £650 za nevyplacené bonusy. Soud částečně rozhodl ve prospěch Easthama, když potvrdil že „retain-and-transfer“ systém je bezdůvodný, nicméně také rozhodl, že Eastham za Newcastle odmítl nastoupit a proto jakékoli vyplácení odměn za toto období bylo na uvážení Newcastleu.⁷⁸

Navzdory tomu, že Eastham v případě nic nezískal, výsledkem rozhodnutí v jeho případě bylo, že se systém „retain-and-transfer“ reformoval a byly založeny tzv. přestupové tribunály, které měly zajistit spravedlivějšího zacházení hráčům, kteří si přejí z klubu proti jeho vůli odejít. Na to konto pak Eastham uvedl: *"Smlouvy by nás fotbalisty mohly s klubem svázat na celý život. Většina lidí to nazývá jako "smlouva otroctví", neměli jsme prakticky žádná práva. Bylo běžné, že lidé na tribuně vydělali nejen více než my, na tom by nebylo nic špatného, ale měli mnohem větší svobodu pohybu než my. Zaměstnanci nebo učitelé mohli dát svojí výpověď a jít jinam. My jsme nemohli a to nebylo v pořádku."*⁷⁹

Je překvapující, že pravidlo, kdy kluby mohly nárokovat částku za přestupu hráče, byť mu s klubem už skončila smlouva, tím mu tak komplikovat přestup a zároveň omezovat jeho svobodu pohybu, bylo uznáno jako protiprávní až v případě Bosman, tedy více než 30 let poté.

Paradoxně to byly nakonec národnostní kvóty, které se poprvé řešily na úrovni Evropského společenství (dále ES). V roce 1976 byl SDEU požádán o vydání rozhodnutí o předběžné otázce v případě Gaetano Donà v. Maria Mantero.⁸⁰ SDEU byl dotázán, zda pravidla národnostních kvót, která bránila státním příslušníkům z jiného členského státu hrát v italských klubových soutěžích, byla zákonná podle práva ES. SDEU se domníval, že tato pravidla jsou diskriminační, což není přípustné podle právních předpisů ES. SDEU tak navázal na rozhodnutí z věci Walrave z roku 1974, když zopakoval, že státní příslušníci jiného členského

⁷⁷ Rozsudek anglického vrchního soudu ve věci *Eastham v Newcastle United FC Ltd* [1964] Ch 413

⁷⁸ Spurling, J. (2004) *Rebels for the Cause*. Mainstream Publishing Company. Limited, str 87–88

⁷⁹ Spurling, J. (2004) *Rebels for the Cause*. Mainstream Publishing Company. Limited, str. 81

⁸⁰ Rozsudek SDEU ve věci *C-13/76 Gaetano Donà v Mario Mantero* [1976] ECR 1333

státu nemohou být vyloučeni z profesionální či poloprofesionální sportovní aktivity pouze na základě jejich státní příslušnosti.

Rozhodnutí v tomto případě mohlo být těžkou ranou a předznamenat konec národnostních kvót v evropském fotbale. Nicméně reakce evropských institucí a fotbalových orgánů byla pomalá a národnostní kvóty zůstaly po dobu dalších 20ti let.

V roce 1991 UEFA v jednání s Evropskou komisí dosáhla tzv. „gentlemanské dohody“ ohledně pravidla 3+2 (viz případ Bosman). Toto pravidlo povolovalo týmům na hřišti v jednom okamžiku postavit maximálně 3 „nenominovatelné hráče“⁸¹ plus 2 „asimilované cizince“⁸². Podle pravidla 3+2 mohly kluby postavit pouze 5 hráčů, kteří nebyli národnosti země, odkud pocházel jejich fotbalový klub. V době implementování tohoto pravidla byla UEFA přesvědčená, že se jedná o stabilní a Evropské právo neporušující pravidlo.⁸³

V oficiálním vyjádření UEFA z roku 2007 stojí: *„V době trvání pravidla 3+2, jsme dospěli k dohodě s komisařem, který byl zodpovědný za tuto oblast. (v té době více prezident komise odpovědný za vnitřní trh - Martin Bangemann.) Po posvěcení od Evropské komise jsme v UEFA byli přesvědčeni, že děláme dobrou a zákonnou věc pro evropský fotbal.“*⁸⁴

Je překvapující, že s ohledem na rozhodnutí SDEU v případě Gaetano Donà v. Maria Mantero Komise přistoupila k takové dohodě. Ale je ještě více překvapující, jak byla UEFA přesvědčena, že pravidlo 3+2 bude imunní vůči právu ES. Toto přesvědčení mohlo být založeno na kombinaci tří různých motivů.

- 1) UEFA neporozuměla strukturám EU, evropského práva a tomu, že dohoda s jednou institucí automaticky neznamená, že ostatní evropské orgány jí budou také akceptovat.
- 2) UEFA se cítila příliš sebevědomě, protože do této doby nikdy nepocítila regulační pravomoc práva EU.

⁸¹ Non-selectable player = hráč, který nemůže nastoupit za národní tým fotbalové asociace, do které patří klub, ve kterém hraje. (příklad Petra Čecha a Londýnského Arsenalu)

⁸² Assimilated player = hráč, který hrál v dané zemi po dobu alespoň 5ti let bez přerušení a v rámci toho strávil 3 roky v mládežnické kategorii.

⁸³ Parrish, R. (2003) *Sports law and policy in the European Union*. Manchester: Manchester University Press.

⁸⁴ UEFA, tisková zpráva 11/1/2007

- 3) UEFA spoléhala na politickou nedotknutelnost fotbalu, nicméně argumentace, co platí v případě volených politiků, nemusí nutně platit v případě nezávislých soudců.⁸⁵

Od implementace pravidla 3+2 (1991) UEFA čelila výzvám Evropského parlamentu, který opakovaně požadoval zrušení veškerých pravidel, která byla diskriminační na základě státní příslušnosti. Opravdová konfrontace pravidla 3+2 s právem EU přišla však až v roce 1995 s rozhodnutím SDEU ve věci Bosman⁸⁶.

2.2.2 Dopady rozhodnutí Bosman

Rozhodnutím Bosman začala konfrontace mezi UEFA a EU. U fotbalových orgánů, zejména UEFA, byl tento rozsudek považován za katastrofální útok na fotbal.⁸⁷ Generální tajemník UEFA, Gerhard Aigner toto označil jako rozhodnutí přijaté lidmi, kteří o fotbale nic neví.⁸⁸ Předseda UEFA Lennart Johansson pak obvinil Evropskou unii, že se snaží zničit klubový fotbal. Fotbalové orgány byly šokovány tímto rozhodnutím. Jejich překvapení nad rozsudkem bylo těžko pochopitelné, protože existovaly precedenty, především případ Donà v. Mantero, aby se dalo předpokládat, že SDEU bude rozhodovat ve prospěch Bosmana. Po tomto rozhodnutí Evropská komise, jako strážce evropských smluv, zaujala proaktivní přístup k liberalizaci trhu hráčů.

Zrušení národnostních kvót v klubových soutěžích bylo prvním přímým důsledkem Bosmana. UEFA na zasedání výkonného výboru v Londýně dne 19. února 1996 rozhodla zrušit pravidlo 3+2 a všechny národnostní kvóty v evropských klubových soutěžích s okamžitou platností.⁸⁹ Nicméně systém přestupů FIFA, tak jak byl napaden v Bosmanovi, ještě zůstal po určitou dobu platný. Druhým důsledkem Bosmana byla nutnost zahrnout sport, fotbal zvláště, jako důležité téma do agendy evropských orgánů a zvýšit chápání fotbalu jako odvětví, které může být v rozporu

⁸⁵ García, B. (2007) *UEFA and the European Union: From Confrontation to Cooperation?*, [online] dostupné z: <http://www.jcer.net/index.php/jcer/article/view/52/68>, str. 208

⁸⁶ Rozsudek SDEU ve věci C-415/93 *Union royale belge des sociétés de football association ASBL v. Jean-Marc Bosman* [1995] ECR 1-4921

⁸⁷ Johansson, L. (1995). *This Ruling is Nothing Short of a Disaste*,. citováno z: The European

⁸⁸ Aigner, G. (1996) generální tajemník UEFA, citováno z: El País

⁸⁹ Goodbody, J. (1996). *Foreigners Ruling Scrapped by UEFA*, citováno z: The Times.

s evropským právem.⁹⁰ Nepříznivé dopady tohoto rozhodnutí byly Evropskou Komisí uznány v Helsinské zprávě 1999⁹¹ (viz kapitola 1.2.1).

V návaznosti na rozhodnutí Bosman, Komise varovala FIFA i UEFA, že pokud nereformují svá pravidla o přestupech hráčů, nebude mít jinou možnost, než zahájit formální řízení o porušení evropského práva. V období po Bosmanovi pak Komise začala vyšetřovat přestupový systém FIFA. FIFA nejprve rozhodla, že s Komisí bude jednat přímo, nicméně pokrok v reformování přestupových pravidel byl pomalý. Kvůli neshodám mezi všemi zúčastněnými stranami, včetně klubů, lig a hráčů, bylo velmi obtížné dosáhnout konsensu a předložit Komise reformu. Vzhledem k nedostatku návrhů na reformu mezinárodního systému přestupů, Komise stanovila pro FIFA a UEFA konečný termín na 31. října 2000 a pohrozila jim, že podnikne formální kroky k prosazení změn a uloží pokuty.⁹²

Tento tlak Evropské Komise podnítil UEFA k tomu, aby převzala vedoucí roli, jak při interních diskuzích s fotbalovými orgány, tak i při dialogu s Komisí.

„Věříme, že konstruktivní a pozitivní dialog s Evropskou komisí je potřeba. Přijímáme, že změna systému je nevyhnutelná, ale forma a tempo této změny musí být předmětem mnohem širšího dialogu, než doposud vedla FIFA se světem profesionálního fotbalu.“⁹³

Tento komentář, z tiskové zprávy UEFA, představuje viditelnou změnu v akcentu vůči Evropské komisi. Konfrontace, která následovala bezprostředně po rozsudku Bosman, se změnila v "konstruktivní a pozitivní dialog". Funkcionáři UEFA uznali, že budou nuceni reagovat a nadále konat podle evropských právních předpisů.

Jednání o reformování přestupového systému nakonec skončila v březnu 2001. Dohoda byla formalizována výměnou dopisů mezi Mariem Montim - Evropským komisařem pro hospodářskou soutěž, a Josephem Blatterem - prezidentem

⁹⁰ García, B. (2007) *From Regulation to Governance and Representation: Agenda-Setting and the EU's Involvement in Sport*, Entertainment and Sports Law Journal.

⁹¹ Kapitola 1.2.1 Helsinská zpráva o sportu 1999

⁹² Parrish, R. (2003) *Sports law and policy in the European Union*. Manchester: Manchester University Press, str. 140-141

⁹³ UEFA, tisková zpráva 1/9/2000

FIFA.⁹⁴ FIFA v dopise souhlasila, že změní svá stávající pravidla o mezinárodních přestupech na základě následujících bodů:

- Kompenzační poplatky za výchovu budou povoleny pouze v případě přestupů hráčů do 23 let. Kompenzační poplatky za výchovu tak nahrazují poplatek za přestup.
- Vytvoření mechanismu solidarity, které umožní přerozdělení příjmů klubům, které se podílejí na výchově fotbalistů.
- Vytvoření jednoho přestupového období za sezónu a dalšího omezeného období uprostřed.
- Minimální a maximální doba trvání hráčovi smlouvy s klubem bude 1 a 5 let, kromě případů, kdy vnitrostátní právní předpisy nestanoví jinak.

Výše popsaná změna je jistě menšího rozsahu než úplná liberalizace přestupového trhu, avšak tato dohoda byla chápána jako kompromis mezi počátečním stavem a požadavky Komise.⁹⁵ Pro UEFA toto urovnání mezinárodního přestupového systému představuje zlom ve vztazích s evropskými institucemi, navíc jak uvádí ve své tiskové zprávě, dohoda s Komisí byla uspokojivá.

„Byla to velmi dobrá dohoda, jsme velmi spokojeni s výsledkem, ale i způsobem, jakým jednání skončilo, protože myslím, že jsme vytvořili důvěru na obou stranách, a to je důležité pro budoucnost.“⁹⁶

2.2.3 Pravidlo Home Grown Player

V roce 2003 UEFA ve snaze vést konstruktivní dialog s institucemi EU si otevřela svojí zastupující kancelář v Bruselu. Na přelomu roku 2003/2004 pak začali vysocí představitelé UEFA zvažovat pravidlo, které by motivovalo fotbalové kluby k vychovávání mladých talentů. Studie UEFA ukázala, že v roce 2004 ve srovnání

⁹⁴ Evropská komise, tisková zpráva (2001) *Outcome of Discussions between the Commission and FIFA/UEFA on FIFA Regulations on International Football Transfers*, [online] dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-01-314_en.htm?locale=en

⁹⁵ Parrish, R. (2003) *Sports law and policy in the European Union*. Manchester: Manchester University Press, str. 147

⁹⁶ UEFA, tisková zpráva 1/2/2007

s rokem 1995, kdy bylo rozhodnuto o ve věci Bosman, počet hráčů vytrénovaných příslušnou asociací a hrajících v nejvyšší lize této asociace klesl o třicet procent.⁹⁷

Po předchozích neúspěšných pokusech o regulaci přestupového trhu, které byly konfrontovány s právem EU, si tentokrát fotbalové orgány musely počínat zvláště opatrně, aby nové pravidlo politicky obhájily ve světle práva EU. V roce 2005 UEFA představila svým 52 členským asociacím na kongresu v Talinnu tzv. „Home Grown Player“ pravidlo (dále HGP). Toto pravidlo mělo zamezit negativním vlivům, které předznamenalo rozhodnutí Bosman, když donutilo UEFA zrušit pravidlo 3+2. Jako negativní vlivy na evropský fotbal byly UEFA uznány následující:

- Nedostatečná motivace klubů ve výchově mladých hráčů - Bohaté kluby si mohou dovolit kupovat vychované hráče, bez toho aniž by přispěli k jejich vývoji.
- Chybějící národní a regionální identita v klubech - V evropských soutěžích, kde se střetávají kluby z různých členských států, ubývá národní entity. Například v případě střetu anglického a francouzského klubu se může stát, že na hřišti nebude jediný hráč, který by mohl anglickou či francouzskou asociaci reprezentovat na národní úrovni.
- Související problémy s národními týmy - Zastoupení cizinců v předních klubech národních lig (zejména v Anglii) roste na úkor domácích hráčů, kteří mohou svoji zemi reprezentovat v mezistátních zápasech. Tím se snižuje konkurenceschopnost národního mužstva.

Za účelem potlačení výše uvedených vlivů toto pravidlo fotbalovým klubům participujícím v evropských soutěžích (Champions League a Europa League)⁹⁸ umožňuje registrovat maximálně 25 hráčů na hráčskou soupisku, přičemž z těchto 25 hráčů musí být:

- Od sezóny 2006/2007 čtyři tzv. lokálně trénovaní⁹⁹
- Od sezóny 2007/2008 šest lokálně trénovaných
- Od sezóny 2008/2009 a dále osm lokálně trénovaných

⁹⁷ Chaplin, M. (2005) *UEFA Out to Get the Balance Right*, [online] dostupné z: <http://www.uefa.com/uefa/keytopics/kind=65536/newsid=277348.html>

⁹⁸ Liga mistrů a Evropská liga – nejprestižnější mezinárodní klubové soutěže hrané v Evropě

⁹⁹ Locally trained players

Postupné zpřísnování kritéria až na 8 lokálně trénovaných hráčů mělo poskytnout klubům přechodné období pro konsolidaci své soupisky tak, aby byla v souladu s pravidlem HGP.

Tito tzv. lokálně trénovaní hráči mohou být podle článku 18 pravidla HGP:

- a) Vytrénovaní klubem¹⁰⁰ - klubem trénovaný hráč je ten, kdo mezi lety 15 a 21, bez ohledu na svojí národnost a věk, byl nepřetržitě a minimálně po dobu 3 let tímto klubem registrován.
- b) Vytrénovaní asociací¹⁰¹ - pro asociací vytrénovaného hráče platí stejná kritéria jako pro hráče vytrénovaného klubem s tím rozdílem, že po nepřetržitou dobu 3 let byl registrován u klubů spadajících pod jednu asociaci.

S tím, že maximální podíl asociací vytrénovaných hráčů na celkových osmi lokálně trénovaných jsou čtyři. Jinými slovy podíl klubem trénovaných hráčů musí být mezi lokálně trénovanými hráči minimálně poloviční. Pokud má klub vzhledem k výše uvedeným kritériím k dispozici méně než osm lokálně trénovaných hráčů, pak se maximální počet hráčů na soupisce (25) odpovídajícím způsobem sníží.¹⁰²

Pravidlo HGP si podle UEFA klade za cíle:

- poskytnout více podnětů klubům k výchově svých mladých hráčů,
- obnovit konkurenční rovnováhu na klubové i národní úrovni,
- posílit lokální identitu klubů.

UEFA pravidla HGP chytře neformulovala jako regulaci přestupového trhu, ale vysvětlila je jako pokus přispět k výchově a vzdělávání mladých sportovců, tedy k legitimnímu účelu uznanému SDEU v rozsudku *Bosman*.¹⁰³ Podle UEFA bylo hlavním efektem pravidla HGP, že pokud kluby budou muset povinně registrovat více lokálně trénovaných hráčů, pak budou muset investovat více peněz do fotbalových akademií, což bude v důsledku přínosem pro místní komunitu a v neposlední řadě pravidlo přispěje ke konkurenční rovnováze na klubové

¹⁰⁰ Club-trained players

¹⁰¹ Association-trained players

¹⁰² Článek 18, *UEFA Regulations*. [online] dostupné z:

http://www.uefa.com/MultimediaFiles/Download/Regulations/uefaorg/Regulations/02/23/57/51/2235751_DOWNLOAD.pdf

¹⁰³ Rozsudek SDEU ve věci *C-415/93 Union royale belge des sociétés de football association ASBL v. Jean-Marc Bosman* [1995] ECR I-4921

i národní úrovni fotbalu.¹⁰⁴ UEFA byla velice opatrná, aby se při formulaci pravidel vyhnula jakémukoliv odkazu na státní příslušnost hráčů, tak jak tomu bylo v případě národnostních kvót v případě pravidla 3+2.

Pravidlo HGP platí už od začátku sezóny 2006/2007 a doposud se ho UEFA podařilo obhajovat před evropskými institucemi. Největší podporu pravidlu HGP vyjádřil Evropský parlament:

„Evropský parlament vyjadřuje jednoznačnou podporu pravidlům UEFA na podporu výchovy mladých hráčů vyžadováním minimálního počtu lokálně trénovaných hráčů na soupiskách klubů, věří, že taková podpůrná opatření jsou přiměřená, a vyzývá fotbalové kluby, aby toto pravidlo striktně implementovaly.“¹⁰⁵

Evropská komise pravidlo HGP formálně nikdy neschválila. Nicméně ve své Bílé knize o sportu z roku 2007, tedy krátce po implementaci tohoto pravidla uvádí, za jakých podmínek pravidla zavádějící kvóty mohou být ve světle práva EU ospravedlnitelná.

„Pravidla požadující po týmech zavedení určitých kvót stanovujících zastoupení místních hráčů lze přijmout jako slučitelné s ustanoveními Smlouvy o volném pohybu osob, pokud nepovedou k přímé národnostní diskriminaci a pokud bude případné důsledky nepřímé diskriminace z nich vyplývající možné obhájit jako přiměřené vzhledem k sledovanému legitimnímu cíli, jakým je například zlepšení a ochrana přípravy a rozvoje talentovaných mladých hráčů.“¹⁰⁶

Komise tedy výslovně nepotvrdila, zda pravidlo HGP, tak jak je implementováno, vyhovuje těmto požadavkům. Na druhou stranu její stanovisko není vůči pravidlu HGP nikterak negativní a dává dobrou šanci, že by pravidlo s ohledem na sledovaný cíl mohlo být legitimní. Samozřejmě je důležité zdůraznit, že podpora Komise pravidlům UEFA neuděluje ochranu před dopadem práva EU, tak jak SDEU ukázal v rozsudku Bosman (1995) v případě „gentlemanské dohody“ mezi UEFA a Komisí z roku 1991 ohledně pravidla 3+2.

¹⁰⁴ UEFA, prohlášení, [online] dostupné z:

<http://www.uefa.com/uefa/footballfirst/protectingthegame/youngplayers/news/newsid=276829.html>

¹⁰⁵ Evropský parlament (2007) *The future of professional football in Europe*. Committee on Culture and Education. Rapporteur: I. Belet, odstavec 34.

¹⁰⁶ Evropská komise (2007) *White Paper on Sport*, COM 391, 11.7.2007, Brussels, str. 6

Jak autoři Miettinen a Parrish uvádí, ačkoliv pravidlo HGP není na základě národnosti přímo diskriminační, tak nemusí být přiměřené svému cíli, protože vytváří nepřímou diskriminaci, která nemusí být ospravedlněná.¹⁰⁷ Nabízí se tedy otázka, zda jsou pravidla o lokálním trénování hráčů návratem k nezákonným národnostním kvótám. Není zcela jasné, zda pravidlo HGP, tak jak je implementováno UEFA, splňuje veškerá kritéria, aby bylo v souladu s právem EU. Na tuto otázku se pokusí práce odpovědět v závěrečné kapitole, kde bude pravidlo HGP podrobeno právní analýze podle článku 45 SFEU.

2.2.4 FIFA pravidlo 6+5

Implementací pravidla Home Grown Player pod záštitou UEFA iniciativa fotbalových orgánů za přísnější regulaci přestupového trhu nekončila. Tentokrát bylo nové pravidlo prosazováno z nejvyšších pater fotbalové pyramidy, když se o jeho implementaci pokoušela FIFA v čele s Joshephem Blatterem.

Joseph Blatter apeloval na evropské politiky k opětovnému otevření diskuze na téma národnostních kvót ve fotbale, které byly zrušeny rozhodnutím Bosman. Tento rozsudek z podle něj zvětšil rozdíl mezi chudými a bohatými kluby. Blatter varoval:

"EU říká, že národnostní kvóty nejsou možné na základě volného pohybu pracovníků, ale zapomíná, že fotbalové principy jsou odlišné. Fotbalistu nelze považovat za normálního pracovníka, protože jich potřebujete 11 k odehrání zápasu. Jsou to spíše umělci než pracovníci. Když máte v týmu 11 cizinců, tak to není dobré pro rozvoj fotbalu. Fotbal nikdy neměl odvahu jít proti těmto praktikám, ale teď už musí."¹⁰⁸

Tím, že pravidlo HGP nebylo tolik efektivní, jak si od něj fotbalové orgány slibovaly a kluby nadále ztrácely svojí národní identitu, FIFA se pokusila regulovat fotbalový přestupový trh pomocí přísnějšího pravidla tzv. „6+5“, které představila v roce 2008. Toto pravidlo říká, že klub musí začít zápas s nejméně šesti hráči, kteří by

¹⁰⁷ Miettinen, S. and Parrish, R. (2007), *Nationality Discrimination in Community Law: An Assessment of UEFA Regulations Governing Player Eligibility for European Club Competitions*. Entertainment and Sports Law Journal, str. 13-14

¹⁰⁸ Spongenberg, H. (2007) *Football Chief Wants to Challenge EU over Labour Rules*, [online] dostupné z: <http://euobserver.com/9/24920>

byli způsobilí nastoupit za národní tým země, ve které působí jejich klub.¹⁰⁹ Kvůli tomu, že toto pravidlo za prvé neuvádělo, v jakém poměru mohl klub hráče sřítat v průběhu zápasu, takže v případě tří možných střídání mohlo do zápasu zasáhnout až osm cizinců (vyjádřeno číselným poměrem 3+8 ve prospěch cizinců) a za druhé neomezovalo počet cizinců, který klub může jako hráče zaměstnat, tak se FIFA domnívala, že má šanci pravidlo před evropským právem obhájit.

Pravidlo „6+5“ mělo podporu 155 fotbalových asociací z celkových 208, které zaštiťuje FIFA, a platit mělo od roku 2012. Nicméně Evropská komise toto pravidlo zamítla jako protiprávní s ohledem na volný pohyb pracovníků v EU. Jeho protiprávnost pak uznal i předseda UEFA Michel Platini, když uvedl, že souhlasí s FIFA ve snaze omezit počet cizinců v klubech, ale dodal, že návrat k národnostním kvótám je z důvodu právních předpisů EU nereálný. A proto UEFA budu nadále usilovat o dodržování pravidla HGP a skrze něj podporovat kluby ve výchově mladých hráčů.¹¹⁰ V roce 2010 se pak FIFA na svém kongresu rozhodla vzdát se pravidla „6+5“.

Nabízí se tedy otázka, proč pravidlo HGP nebylo Komisí na rozdíl od pravidla „6+5“ označeno jako protiprávní. Na to konto komisař Vladimír Špidla prohlásil, že: *"Pravidlo 6+5 představené FIFA, je přímo diskriminační, a tudíž neslučitelné s právními předpisy EU, za to pravidlo o lokálně trénovaných hráčích (HGP) navržené UEFA se zdá být přiměřené svému cíli a v souladu se zásadami volného pohybu pracovníků."*¹¹¹ Ačkoliv nelze vyloučit, že pravidlo HGP je nepřímo diskriminační na základě státní příslušnosti, cíle na základě kterých UEFA obhájí toto pravidlo, zejména ten o podpoře výchovy mladých hráčů, se zdá být pro Komisi dostatečně legitimní.

¹⁰⁹ FIFA, tisková zpráva (2008) *Yes In Principle to 6+5 Rule*, [online] dostupné z:

<http://www.fifa.com/aboutfifa/federation/bodies/media/newsid=684707.html>

¹¹⁰ Blitz, R. (2007). *UEFA Chief Attacks EU Labour Rules*. Financial Times, [online] dostupné z:

<http://www.ft.com/cms/s/638eab5a-070a-11dc-93e1-000b5df10621.html>

¹¹¹ Evropská komise (2008) *UEFA rule on 'home-grown players': compatibility with the principle of free movement of persons*, 28.5.2008, Brussels

2.2.5 Pravidla pro přestupy mladých hráčů

Další spor týkající se přestupového systému SDEU řešil v roce 2010 mezi francouzským klubem Olympique Lyon a Olivierem Bernardem¹¹². Tentokrát se jednalo o kompenzace za trénování mladých hráčů ve Francii, kde přestupový systém stanovil, že hráč je povinen uzavřít první profesionální smlouvu s klubem, který ho vychoval. Pokud tak neudělá, pak hráč musí zaplatit náhradu klubu za náklady spojené s jeho výchovou.

Olivier Bernard odmítl nabídku profesionální smlouvy od klubu Olympique Lyon, který ho vytrénoval, a na místo toho podepsal svůj první profesionální kontrakt s anglickým klubem Newcastle United FC. Francouzský Lyon zahájil soudní řízení a žádal po Bernardovi náhradu škody, kterou klubu způsobil tím, že s ním nepodepsal svojí první smlouvu. Výše této škody podle Lyonu odpovídala ročnímu platu v nabídnuté smlouvě, kterou Bernard odmítl s klubem podepsat.

Předběžná otázka SDEU zněla, zda je výše uvedené pravidlo omezením volného pohybu ve smyslu článku 45 SFEU, případně zda toto omezení může být odůvodněno nezbytností podporovat trénink a výchovu mladých hráčů.¹¹³

SDEU měl za to, že ačkoliv má hráč možnost podepsat smlouvu s jiným klubem než tím, co ho vychoval, tak toto pravidlo nadměrně omezuje svobodu jeho volného pohybu a je tedy v rozporu s článkem 45 SFEU. SDEU konstatoval, že: *Opatření, které je na překážku volnému pohybu pracovníků, může být přípustné pouze tehdy, jestliže sleduje legitimní cíl slučitelný se Smlouvou a je odůvodněno naléhavými důvody obecného zájmu.*“ SDEU tedy přiznal, že porušení práva na volný pohyb může být opodstatněné. V tomto případě si pravidlo klade za cíl podporu výchovy mladých hráčů, který se zdá být legitimní a může proto sloužit jako ospravedlnění pro porušení principu volného pohybu. Nicméně SDEU ve svém rozsudku dále uvádí: „...*Je však v takovém případě ještě třeba, aby aplikace takového opatření byla způsobilá zaručit uskutečnění dotčeného cíle*

¹¹² Rozsudek SDEU ve věci C-325/08 *Olympique Lyonnais v Olivier Bernard and Newcastle United FC* [2010] ECR r2177

¹¹³ Rozsudek SDEU ve věci C-325/08 *Olympique Lyonnais v Olivier Bernard and Newcastle United FC* [2010] ECR r2177, odstavec 17.

*a nepřekračovala meze toho, co je pro dosažení tohoto cíle nezbytné.*¹¹⁴ Tedy je nutné provést test na zásadu proporcionality, jinými slovy.

S ohledem na dodržení zásady proporcionality SDEU uvedl, že náhrada poskytnutá v případě, že mladý hráč podepíše smlouvu s jiným klubem, musí být vypočtena na základě skutečných nákladů vynaložených původním klubem na jeho výcvik. Přičemž toto pravidlo se nevztahuje k nákladům spojeným s výcvikem hráče, ale spíše k odškodnění, které jeho bývalý klub vypočetl na základě platu v navrhnuté smlouvě. To podle SDEU není správné kritérium. *„Takové pravidlo vystavuje povinnost uhradit náhradu škody, jejíž výše je nezávislá na skutečných nákladech na výcvik a není tak nezbytná k zajištění naplnění uvedeného cíle.*¹¹⁵

¹¹⁴ Rozsudek SDEU ve věci C-325/08 *Olympique Lyonnais v Olivier Bernard and Newcastle United FC* [2010] ECR r2177, odstavec 38.

¹¹⁵ Rozsudek SDEU ve věci C-325/08 *Olympique Lyonnais v Olivier Bernard and Newcastle United FC* [2010] ECR r2177, odstavec 50.

3 Právní analýza pravidla Home Grown Player

SDEU zavedl, že obecná zásada rovnosti je jedním ze základních principů práva EU.¹¹⁶ Tato zásada vyžaduje, aby podobné situace nebyly posuzovány rozdílně, pokud tato rozdílnost není objektivně odůvodněna. Základním principem rovného zacházení tkví v obecném zákazu jakékoliv diskriminace na základě státní příslušnosti, jak článek 18 SFEU uvádí: „*V rámci použití Smluv, aniž jsou dotčena jejich zvláštní ustanovení, je zakázána jakákoli diskriminace na základě státní příslušnosti.*“¹¹⁷ Zákaz diskriminace je pak dále rozveden v článku 45(2) SFEU, který zakazuje diskriminaci mezi pracovníky členských států na základě státní příslušnosti, pokud jde o zaměstnávání, odměnu za práci a jiné pracovní podmínky. Následující část práce poskytne právní analýzu, zda je pravidlo Home Grown Player v rozporu s článkem 45 SFEU.

SDEU ve své judikatuře nezachází se všemi omezeními volného pohybu pracovníků podle článku 45 SFEU stejným způsobem a rozlišuje opatření, které jsou buď:

- a) přímo diskriminační
- b) nepřímo diskriminační
- c) nediskriminační povahy

Přímá diskriminace je zjevná forma rozdílného zacházení, kdy se s migrujícím pracovníkem zachází méně příznivě než s tím tuzemským. Taková nařízení mohou v extrémních případech migrujícího pracovníka úplně vyloučit z určité činnosti.¹¹⁸ **Nepřímá diskriminace** je pak méně zjevnou formou rozdílného zacházení a spočívá v tom, kdy vnitrostátní předpisy mají určitým způsobem omezující dopad na migrující pracovníky. Podmínky plynoucí z těchto nařízení se sice uplatní nezávisle na státní příslušnosti, ale přitom znevýhodňují migrující

¹¹⁶ Rozsudek SDEU ve věcech C-117/76 a C-16/77 *Ruckdeschel* [1977] ECR 1753:1769

¹¹⁷ The treaty on the functioning of the European Union, OJ C 115, 9.5.2008, Lisbon (TFEU), článek 18

¹¹⁸ Rozsudek SDEU ve věci C-283/99 *Commission v Italy* [2001] ECR I-4363

pracovníky nebo kladou podmínky, které mohou být snadněji splněny tuzemskými pracovníky.¹¹⁹

Z výše uvedeného by se mohlo zdát, že pouze diskriminační opatření jsou v rozporu se svobodami volného pohybu v EU, nicméně podle judikatury SDEU článek 45 SFEU nezakazuje pouze jakoukoli diskriminaci přímou či nepřímou, z důvodu státní příslušnosti. Jako **omezení nediskriminační povahy** SDEU zakazuje rovněž vnitrostátní právní úpravy, které kladou překážky volnému pohybu pracovníků a jsou neodůvodněně způsobilé zakázat nebo jinak narušit jejich svobodu pohybu, i když jsou uplatnitelné nezávisle na státní příslušnosti dotčených pracovníků.¹²⁰

Přímo diskriminační opatření mohou být aplikována pouze ve výjimečných případech týkajících se veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo veřejného zdraví. Nepřímo diskriminační opatření a nediskriminační omezení potom musí být objektivně odůvodněna obecným zájmem nebo naléhavými požadavky. SDEU připustil, že když se jedná o nepřímou diskriminační opatření nebo omezení nediskriminační povahy sledující legitimní cíl, se demonstrovat vhodnost opatření k dosažení kýženého cíle, že toto opatření nepřekračuje rámec toho, co je nezbytné k jeho dosažení.¹²¹

V následující části práce bude aplikován na pravidlo Home Grown Player test, na jehož základě bude možné posoudit, zda toto pravidlo vydané UEFA není v rozporu s článkem 45 SFEU. K posouzení pravidla si práce klade následující otázky:

- Lze na pravidlo aplikovat článek 45 SFEU?
- Je pravidlo uplatňováno diskriminačním způsobem?
- Je pravidlo přiměřené k dosažení cílů, které sleduje?

¹¹⁹ Rozsudek SDEU ve věci *C-237/94 O'Flynn v Adjudication Officer* [1996] ECR 2631, odstavec 18.

¹²⁰ Rozsudek SDEU ve věci *C-464/02 Commission v Denmark (Danish Company Cars)* [2002] ECR I-7929, odstavec 45.

¹²¹ Rozsudek SDEU ve věci *C-55/94 Gebhard* [1991] ECR I-4165, odstavec 37.

3.1 Lze na pravidlo aplikovat článek 45 SFEU?

Před tím, než se práce pokusí odpovědět na otázku, zda je pravidlo uplatňováno nediskriminačním způsobem (kapitola 3.2), tak je třeba přezkoumat celkový kontext přijatého pravidla, zdali se na něj dá aplikovat článek 45 SFEU. To by měly potvrdit odpovědi na následující otázky.

3.1.1 Kdo jsou dotčené strany?

V první řadě je nutné určit na koho se pravidlo HGP (dále jen pravidlo) vztahuje a komu by mohlo odepírat svobodu pohybu. Jak bylo v předchozí kapitole vysvětleno, pravidlo působí na všechny profesionální fotbalisty hrající v klubech, které se účastní evropských pohárových soutěží a za účelem udělení UEFA licence jsou povinni toto pravidlo dodržovat. Tím, že pravidlo vyhrazuje na soupiskách klubů místa pouze pro lokálně trénované hráče, znevýhodňuje hráče ze zahraničí. Hlavním smyslem profesionálního fotbalisty je najít si klub, tedy zaměstnavatele, ve kterém bude hrát fotbal, proto SDEU ve věci Bosman rozhodl, že: *"pravidlo, které omezuje hráčovu účast, potom zřejmě i omezuje jeho šance na získání zaměstnání."*¹²²

3.1.2 Může pravidlo omezovat volný pohyb ve smyslu článku 45 SFEU?

Článek 45 SFEU zakazuje diskriminaci na základě národnosti, která brání volnému pohybu pracovníků. Je zřejmé, že pokud profesionální fotbalisté pobírají mzdu, odměnu plynoucí ze smlouvy s klubem za služby, kterému mu poskytují, potom se jedná o ekonomickou aktivitu, to SDEU potvrdil ve věci Bernard: *„Pokud má sportovní činnost povahu závislé činnosti nebo poskytování služeb za odměnu, což je případ poloprofesionálních nebo profesionálních sportovců, vztahují se na ni konkrétně ustanovení článku 45 SFEU.“*¹²³

Dále se nabízí otázka, zda se článek 45 SFEU může uplatnit proti evropskému fotbalovému orgánu. UEFA leží ve Švýcarsku, tedy mimo EU, a navíc se jedná o soukromou organizaci. Nicméně, jak rozsudek ve věci Walrave říká, ustanovení

¹²² Rozsudek SDEU ve věci C-415/93 *Union royale belge des sociétés de football association ASBL v. Jean-Marc Bosman* [1995] ECR I-4921, odstavec 120.

¹²³ Rozsudek SDEU ve věci C-325/08 *Olympique Lyonnais v Olivier Bernard and Newcastle United FC* [2010] ECR I-2177, odstavec 28.

SFEU jsou přímo účinná vertikálně i horizontálně: „Zákaz diskriminace se nevztahuje pouze na orgány veřejné správy, ale vztahuje se rovněž na právní úpravy jiné povahy, jejichž cílem je upravit kolektivním způsobem závislou pracovní činnost a poskytování služeb.“¹²⁴ Ustanovení článku 45 SFEU jsou tedy účinná i mezi soukromými osobami, takže pravidla UEFA musí být s těmito ustanoveními v souladu. Skutečnost, že UEFA je založená ve Švýcarsku mimo území EU, jí také nechrání před dopadem práva EU, protože jak SDEU ve věci Walrave uvedl: „Antidiskriminační pravidla platí při posuzování všech právních vztahů, pokud se tyto vztahy buď z důvodů místa, kde jsou uzavřeny nebo v místě, kde působí, nachází na území Evropského Společenství.“¹²⁵ Tím, že UEFA, jako vládnoucí orgán evropského fotbalu, působí ve všech členských státech EU, tak zcela jistě její počínání může být v rozporu s právem EU.

3.1.3 Je možné na pravidlo uplatnit sportovní výjimku?

Ve věci Walrave SDEU prohlásil, že sport se stává předmětem evropského práva pouze tehdy, pokud představuje hospodářskou činnost a zákazy diskriminace na základě státní příslušnosti nemají vliv na složení sportovních týmů, zejména těch národních týmů, jejichž formování je otázkou čistě sportovní povahy a nemá nic společného s hospodářskou činností.¹²⁶ Kombinace těchto dvou výroků z rozsudku Walrave vedla k formulování tzv. "sportovní výjimky" v evropském právu. Sportovní výjimka se vztahuje na pravidla, která nikterak neupravují hospodářskou stránku sportu nebo ta pravidla, která sice mají ekonomický dopad, ale jsou opodstatněné v ryze sportovním zájmu. Taková pravidla pak spadají mimo účinnost SFEU.¹²⁷

Účast v evropských pohárech podmíněná tímto pravidlem je spojená s obrovskou prestiží i finančními pobídkami a stala se tak hlavním cílem evropských klubů. Z hráčovy perspektivy se participace v pohárech potom stala klíčovým faktorem při výběru svého zaměstnavatele. Pravidlo má tak vliv na ekonomickou podstatu činnosti profesionálního hráče a je zřejmé, že se tzv. „sportovní výjimka“ na toto

¹²⁴ Rozsudek SDEU ve věci C-36/74 *Walrave and Koch* [1974] ECR 1405, odstavec 17.

¹²⁵ Rozsudek SDEU ve věci C-36/74 *Walrave and Koch* [1974] ECR 1405 odstavec 28.

¹²⁶ Rozsudek SDEU ve věci C-36/74 *Walrave and Koch* [1974] ECR 1405, odstavce 4. a 8.

¹²⁷ Dalziel, M., Downard, P., Parrish, R., Pearson, G., Semens, A. (2013) *Study on the Assessment of UEFA's 'Home Grown Player Rule'*. The University of Liverpool and Edge Hill University.

pravidlo nevztahuje. Kromě toho, možnost UEFA spoléhat se sportovní výjimku z titulu, že má pravidlo čistě sportovní podtext a mělo by tak být mimo působnost článku 45 SFEU, je narušena přístupem SDEU ke sportovní výjimce z věci Meca-Medina, kde uvedl: „*Pouhý fakt, že je pravidlo ryze sportovní povahy, ho nechrání před dopadem práva EU. Z toho vyplývá, že pravidla, která upravují uvedenou činnost, musí splňovat podmínky použití těchto ustanovení, která se týkají zejména zajištění volného pohybu pracovníků, svobody usazování, volného pohybu služeb nebo hospodářské soutěže.*“¹²⁸

Pravidlo tedy nemůže být automaticky osvobozeno od zákazu článku 45 SFEU, aniž by byla provedena systematická analýza, zda napadené opatření činí omezení či nikoliv. Jinými slovy, ochrana pravidel, které jsou čistě sportovní povahy, platí pouze s ohledem na složení národních týmů a také na tzv. „pravidla hry“¹²⁹, která nemají žádný nebo jen velmi omezený ekonomický dopad.

3.2 Je pravidlo uplatňováno diskriminačním způsobem?

Od případu Bosman je jasné, že pravidla, která omezují účast v utkání profesionálním fotbalistům jiné národnosti, než jaká je státní příslušnost daného fotbalového klubu, jsou zakázány článkem 45 SFEU. Tak SDEU rozhodl v případě pravidla 3+2 a označil ho za přímo diskriminační. Nicméně pravidlo HGP nemůže být označeno za přímo diskriminační, protože nevyklučuje účast hráčů z utkání na základě státní příslušnosti. Jinými slovy i hráči cizí státní příslušnosti mohou být do utkání kvalifikováni jako lokálně trénovaní, pokud splní podmínku, že minimálně tři roky věku mezi 15 a 21 lety budou trénováni klubem spadajícím pod příslušnou národní asociaci.¹³⁰

I přesto, že je pravidlo zdánlivě neutrální v ohledu na státní příslušnost fotbalistů, tak upřednostňuje domácí fotbalisty před těmi cizími – podle práva EU „migrujícími pracovníky“. Neboť je zřejmé, že v důsledku své zeměpisné polohy mají domácí fotbalisté větší šanci splnit kritéria pro lokálně trénované hráče oproti fotbalistům

¹²⁸ Rozsudek SDEU ve věci C-519/04 P David Meca-Medina and Igor Majcen v Commission [2006] ECR I-6991, odstavec 27.

¹²⁹ Viz kapitola 1.2.2 Niceské prohlášení

¹³⁰ Dalziel, M., Downward, P., Parrish, R., Pearson, G., Semens, A. (2013) *Study on the Assessment of UEFA's 'Home Grown Player Rule*. The University of Liverpool and Edge Hill University, str. 88

ze zahraničí. Ačkoliv pravidlo HGP nepředstavuje přímou diskriminaci tak tím, že staví cizí hráče - migrující pracovníky do nevýhody, je nepřímo diskriminační.

Závěr, že pravidlo HGP představuje nepřímou diskriminaci na základě státní příslušnosti a omezení volného pohybu pracovníků, nemůže vést ke konstatování o neslučitelnosti s článkem 45 SFEU.¹³¹ Podle rozhodnutí z věci Gebhard musí být tato nepřímá diskriminace odůvodněná naléhavými důvody obecného zájmu, přitom být způsobilá k dosažení sledovaných cílů a zároveň nepřekračovat rámec toho, co je nezbytné k jejich dosažení.¹³² Právě na tyto otázky se pokusí práce odpovědět v kapitole 3.3.

3.3 Je pravidlo účinné k dosažení cílů, které sleduje?

V minulosti SDEU ve své sportovní judikatuře stanovil řadu kategorických požadavků, které mohou být odůvodněny obecným zájmem, jsou pro organizaci sportu inherentní a jsou tak osvobozeny od působnosti práva EU. Ve věci Bosman, SDEU uvedl, že: *"s ohledem na značný společenský význam sportu, zejména fotbalu ve Společenství, tak cíle o udržení rovnováhy mezi kluby za účelem zachování určité míry rovnosti a nejistoty ohledně výsledků a podpoře náboru a výchově mladých hráčů musí být přijímány jako legitimní."*¹³³ V rozsudku Meca-Medina SDEU potom jako legitimní potřebu uznal, že: *"boj proti dopingu za účelem zajištění poctivého průběhu sportovní soutěže, i když s sebou nese sankce, které omezují svobody závodníků, je považován v zásadě za inherentní antidopingovým pravidlům, odůvodněných legitimním cílem. Takové omezení je potom inherentní organizaci a řádnému průběhu sportovní soutěže."*¹³⁴ Ve věci Bernard pak SDEU rozhodl, že *"systém finančních náhrad ve sportu za výchovu mladých hráčů, který v konečném důsledku omezuje jejich svobodu pohybu, může*

¹³¹ Dalziel, M., Downward, P., Parrish, R., Pearson, G., Semens, A. (2013) *Study on the Assessment of UEFA's 'Home Grown Player Rule'*. The University of Liverpool and Edge Hill University, str. 90

¹³² Rozsudek SDEU ve věci C-55/94 Gebhard [1991] ECR I-4165, odstavec 37.

¹³³ Rozsudek SDEU ve věci C-415/93 *Union royale belge des sociétés de football association ASBL v. Jean-Marc Bosman* [1995] ECR I-4921, odstavec 106.

¹³⁴ Rozsudek SDEU ve věci C-519/04 *P David Meca-Medina and Igor Majcen v Commission* [2006] ECR I-6991, odstavce 43.-45.

být odůvodněn na základě cíle, který podporuje vzdělávání a výchovu těchto mladých hráčů.¹³⁵

Z výše analyzované judikatury jsou za legitimní cíle opodstatněné naléhavými důvody obecného zájmu považovány ty, které usilují o:

- zachování vyrovnanosti soutěže,
- zachování integrity, etických hodnot sportu a řádné fungování soutěží,
- podporu výchovy mladých hráčů.

Je třeba zdůraznit, že toto není uzavřený výčet možných odůvodnění, která osvobozují sportovní pravidla od působnosti práva EU. Posuzování legitimacy cílů je v jednotlivých případech v pravomoci SDEU.¹³⁶ Vzhledem k výše uvedeným rozsudkům, by se dva cíle, ([1] poskytnout více podnětů klubům k výchově svých mladých hráčů a [2] potřeba chránit konkurenční rovnováhu)¹³⁷, kterými UEFA obhajuje pravidlo HGP, daly považovat za legitimní. Následující část práce se pokusí odpovědět, zda jsou tyto vytyčené cíle opravdu legitimní a zda by jich nemohlo být dosaženo i méně restriktivními opatřeními.

3.3.1 Trénování mladých hráčů

Jak bylo výše uvedeno, podpora výchovy mladých hráčů byla uznána jako legitimní cíl. Nicméně tím, že pravidlo HGP klubům neukládá jakoukoliv povinnost investovat do výchovy mladých hráčů, tak jejich výchovu podporuje pouze nepřímo skrze nastavené kvóty pro tzv. lokálně trénované hráče. Kdyby se jednalo o přímou podporu výchovy mladých hráčů, tak by pravidlo například muselo kluby zavazovat k minimálním investicím do výchovy hráčů nebo tréninkové infrastruktury. Tato skutečnost může vést k závěru, že pravidlo není vhodné pro dosažení svého cíle.¹³⁸

¹³⁵ Rozsudek SDEU ve věci *C-325/08 Olympique Lyonnais v Olivier Bernard and Newcastle United FC* [2010] ECR r2177

¹³⁶ Dalziel, M., Downward, P., Parrish, R., Pearson, G., Semens, A. (2013) *Study on the Assessment of UEFA's 'Home Grown Player Rule'*. The University of Liverpool and Edge Hill University, str. 90

¹³⁷ Viz kapitola 2.2.3. Home Grown Player

¹³⁸ Freeburn, L. (2009) *European Football's Home-Grown Players Rules and Nationality Discrimination Under the European Community Treaty*. str. 211 [online] dostupné z: <http://scholarship.law.marquette.edu/sportslaw/vol20/iss1/8>

V pravidle stojí, že klub musí mít na 25ti členné soupisce minimálně 8 „lokálně trénovaných“ hráčů, přičemž maximálně 4 z nich mohou být „asociací trénování“, ostatní potom „klubem trénování“.¹³⁹ Kluby jsou tedy pobízeny pouze k tomu, aby si vychovaly dostatečný počet kvalitních hráčů, podle pravidla HGP minimálně 4. Pravidla fotbalu přitom říkají, že do fotbalového zápasu může v jednu chvíli zasáhnout maximálně 11 hráčů plus další 3 střídající, to znamená 14 hráčů po dobu jednoho utkání celkem. Pravidlo HGP dále neuvádí, že se nějaký klubem trénovaný hráč musí aktivně účastnit zápasu tak, jak tomu bylo třeba v případě pravidla 3+2, které SDEU ve věci Bosman označil jako překážku volného pohybu. To v konečném důsledku znamená, že právě tito klubem trénovaní hráči mohou být v pořadí až na 22. respektive 25. místě soupisky, co se perspektivy zásahu do utkání týče. Tudíž se nedá předpokládat, že by pravidlo přimělo kluby věnovat větší pozornost výchově mládeže, než bývalo zvykem před jeho působením.

Dalším argumentem proti legitimnímu cíli tohoto pravidla může být dodatečný požadavek týkající se „asociací trénovaných“ hráčů. Jak bylo v předcházející kapitole vysvětleno, v tomto případě se jedná o hráče trénované pod záštitou jedné národní fotbalové asociace, tedy výhradně příslušníky jednoho státu. Tento dodatečný požadavek, nejen že nepobízí fotbalové kluby k výchově mladých hráčů, které tuto stanovenou kvótu pravidlem HGP mohou částečně splnit nákupem hráčů vytrénovaných v klubech spadající do stejné asociace, ale také zároveň diskriminuje hráče na základě jejich státní příslušnosti.

3.3.2 Konkurenční rovnováha

Jak bylo uvedeno výše, případ Bosman potvrdil, že vydaná pravidla sportovními asociacemi, která usilují o udržení konkurenční rovnováhy ve sportu, jsou také kategoricky považována za pravidla sledující legitimní cíl odůvodněný naléhavými důvody obecného zájmu. Podle The Independent European Sport Review 2006 je pravidlo HGP slučitelné s právem EU právě kvůli tomu, že usiluje o zajištění soutěžní rovnováhy v evropských fotbalových soutěžích.¹⁴⁰

¹³⁹ Viz kapitola 2.2.3 Home Grown Players

¹⁴⁰ Arnault, J.L. (2006) Independent European Sport Review, za britského předsednictví EU, odstavec 41.

Za účelem udržení konkurenční rovnováhy mezi kluby je třeba bránit nejbohatším klubům v nákupu nejlepších hráčů. I když tento cíl byl přijat jako legitimní, SDEU ve věci Bosman prohlásil, že: „*uplatňování přestupových pravidel není vhodným prostředkem pro udržení finanční a konkurenční rovnováhy ve světě fotbalu. Tato pravidla totiž nebrání tomu, aby si nejbohatší kluby mohly koupit nejlepší hráče, ani nebrání dostupnosti finančních prostředků, které jsou rozhodujícím faktorem v konkurenčním sportu, čímž porušují konkurenční rovnováhu mezi kluby.*“¹⁴¹ Kromě toho, za účelem splnění požadavků pravidla HGP a udělení licence UEFA, budou bohaté kluby kupovat talentované mladé hráče v takovém věku, aby splnily požadavky kvalifikace „klubem trénovaného hráče“.¹⁴² Tím se stane ten, kdo bude mezi lety 15 a 21, bez ohledu na svojí národnost minimálně po dobu 3 let registrován příslušným klubem.

Pravidlo v konečném důsledku, spíše než aby nastolilo konkurenční rovnováhu, působí tak, že se mladí perspektivní hráči stávají neúměrně drahými. Zejména v případě anglické fotbalové asociace, kam spadá mnoho finančně zámožných klubů, které potřebují na svoji soupisku zajistit minimální počet lokálně trénovaných hráčů, aby obdržely licenci UEFA a mohly se tak účastnit evropských pohárových soutěží. Anglická Premier league je nejsledovanější fotbalovou národní ligou světa a díky drahým vysílacím právům se v ní točí množství peněz, které anglickým klubům umožňuje kupovat hráče z celého světa. Obecně platí, že na soupiskách předních anglických klubů, které se pravidelně účastní pohárové Evropy, figuruje poměrně velmi málo lokálně trénovaných hráčů. Nicméně od implementace pravidla HGP, tyto kluby musí kvóty lokálně trénovaných hráčů plnit, což resultuje v rostoucí poptávku po kvalitních hráčích, zejména těch do 18ti let věku, kteří se v rámci 3 leté lhůty v jednom klubu, mají možnost získat status klubem trénovaného hráče. Důkazem toho, může být přestup Raheema Sterlinga z léta 2015, kdy za něj Manchester City zaplatil 49 miliónů liber Liverpoolu. Výše této částky snad nereflektovala tolik jeho fotbalový talent, jako fakt, že v rámci anglické fotbalové asociace splňuje kritéria pravidla HGP.

¹⁴¹ Rozsudek SDEU ve věci C-415/93 *Union royale belge des sociétés de football association ASBL v. Jean-Marc Bosman* [1995] ECR I-4921, odstavec 107.

¹⁴² Miettinen, S. and Parrish, R. (2007) *Nationality Discrimination in Community Law: An Assessment of UEFA Regulations Governing Player Eligibility for European Club Competitions*. Entertainment and Sports Law Journal.

Pokud pravidlo HGP kluby nikterak nelimituje v nakupování hráčů nebo jim nebrání v dostupnosti finančních prostředků, tak nedokáže přispět k lepší konkurenční rovnováze. Za účelem nastolení vyšší konkurenční rovnováhy UEFA v roce 2012 implementovala pravidlo tzv. Financial Fair Play (dále FFP), které kluby limituje v utrácení peněz a je tedy důležitým doplňkem pravidla HGP v obdržení UEFA licence. Pro analýzu pravidla FFP vzhledem k omezenému rozsahu práce není prostor. Pravidlo HGP samo o sobě tedy nemůže dosáhnout sledovaného cíle, přestože ve svém plném rozsahu fungovalo ještě 4 roky před implementací pravidla FFP.

3.3.3 Lokální identita klubů

Mimo výše uvedených cílů, které byly SDEU uznány jako legitimní, UEFA pravidlo HGP obhájí navíc na základě podpoření lokální identity klubů. Argument o posílení lokální identity klubů lze ve světle základních svobod práva EU přijmout jen těžko, protože omezuje zahraničních hráče ve prospěch hráčů místních a tím je ze své podstaty diskriminační.

Navíc rozlišení lokálně trénovaných hráčů na a) klubem trénované a b) asociací trénované vyvolává otázku o vhodnosti stanoveného cíle, zda pravidlo usiluje o lokální či národní identitu. Jak již bylo zmíněno v kapitole 2.2.3, UEFA po zkušenosti s případem Bosman byla velice opatrná, aby se při formulaci pravidel HGP vyhnula jakémukoliv odkazu na státní příslušnost hráčů, proto pravidlo tentokrát obhájí pouze na základě místní příslušnosti respektive posilování lokální identity.

V případě klubem trénovaných hráčů, se pravidlo zdá být v souladu s cílem podpořit spojení s místní komunitou tím, že lokální klub sám přispívá k výchově daného hráče. Nicméně v případě asociací trénovaných hráčů pravidlo umožňuje, aby byl hráč trénovaný jiným klubem v rámci národní asociace. Takový požadavek nemá žádnou zřejmou úlohu při podpoře lokální identity klubu, ale spíše posiluje identitu národní.¹⁴³

¹⁴³ Freeburn, L. (2009) *European Football's Home-Grown Players Rules and Nationality Discrimination Under the European Community Treaty*, str. 216 [online] dostupné z: <http://scholarship.law.marquette.edu/sportslaw/vol20/iss1/8>

Navíc, jak bylo v předchozí kapitole vysvětleno, tak pravidlo nevyžaduje, aby lokálně trénovaní hráči jakkoliv zasáhli do soutěžního zápasu. Takoví hráči mohou být na soupisce udržováni jen proto, aby klub splňoval požadavky pravidla, a nikdy přitom nebudou reprezentovat jejich klub. Pokud se bavíme o obecném zájmu, pak se nabízí otázka, jaký vliv má původ hráčů reprezentujících daný klub, na ztotožnění místního fanouška s tímto klubem.

Zatímco kluby mohou symbolizovat místní identitu, tak to neznámá, že fanoušci budou upřednostňovat místní hráče. Důkazy z Evropy i Spojených států dokládají, že přítomnost zahraničních hráčů v klubových týmech nevede k poklesu místní podpory. Ve skutečnosti přítomnost zahraničních hráčů může pomoci při získávání podpory z přistěhovaleckých skupin v místních komunitách.¹⁴⁴

3.4 Shrnutí právní analýzy pravidla Home Grown Player

Právní test dokázal, že na pravidlo HGP je předmětem evropského práva, omezuje svobodu pohybu profesionálních fotbalistů ve smyslu článku 45 SFEU a sportovní výjimka se na něj nevztahuje. Omezení plynoucí z pravidla jsou vůči profesionálním fotbalistům nepřímo diskriminační, přičemž tato nepřímá diskriminace by mohla být odůvodněná naléhavými důvody obecného zájmu. Ve snaze odpovědět na otázky, zda jsou cíle pravidla HGP legitimní a zda by jich nemohlo být dosaženo i méně restriktivními opatřeními, se pokusila odpovědět kapitola 3.3. Ta potvrdila, že účinnost pravidla HGP v dosažení jeho stanovených cílů nelze kategoricky odmítnout, nicméně vyšlo najevo, že kýmž cílů by mohlo být lépe dosaženo i méně omezujícími opatřeními.

V případě cíle o podpoře výchovy mladých hráčů se dá argumentovat, že pravidlo klubům neukládá žádnou povinnost investovat do výchovy hráčů, navíc požadavek na zastoupení pouze čtyř „klubem trénovaných“ hráčů na soupisce kluby dostatečně k dosažení tohoto cíle nemotivuje. Mimo to, benevolence pravidla směrem k „asociací trénovaným“ hráčům, které se mohou započítat do kvóty pro lokálně trénované hráče, může být vnímána jako diskriminační pro hráče cizí

¹⁴⁴ Miettinen, S. and Parrish, R. (2007), *Nationality Discrimination in Community Law: An Assessment of UEFA Regulations Governing Player Eligibility for European Club Competitions*. Entertainment and Sports Law Journal.

státní příslušnosti. S ohledem na vhodnost pravidla k dosažení cíle o udržení konkurenční rovnováhy mezi kluby bylo dokázáno, že pokud pravidlo v rámci svých požadavků kluby zároveň nějak nelimituje v dostupnosti finančních prostředků, tak potom nedokáže konkurenční rovnováhu nastolit. Navíc nežádoucí vedlejší efekt pravidla je, že působí na zvyšování cen mladých hráčů tím, jak po nich stimuluje poptávku klubů, které se snaží plnit požadavky pro udělení UEFA licence.

Vzhledem k omezenému rozsahu práce není prostor pro posouzení, zda by šlo dosáhnout legitimních cílů méně omezujícími prostředky, tedy posouzení proporcionality pravidla podle práva EU. Podle studie Liverpoolské Edge Hill university pravidlo HGP přispělo ke zlepšení konkurenční rovnováhy v evropských pohárových soutěžích - Lize mistrů a Evropské lize, nicméně tato zlepšení jsou velmi skromná. Navzdory zvýšení počtu lokálně trénovaných hráčů v klubech existuje jen málo důkazů o tom, že pravidlo HGP má vliv na zlepšení kvality rozvoje mládeže v evropském fotbalu. Tento velmi omezený pozitivní účinek pravidla musí být v rovnováze proti omezení svobody pohybu, které pravidlo profesionálním fotbalistům klade.

Otázkou tedy je, zdali tato omezení dokáže vykompenzovat přínosem pro evropský fotbal, ať už ve formě přispění k výchově mladých hráčů nebo zlepšení konkurenční rovnováhy. Výše zmíněná studie dále uvádí, že k posouzení proporcionality pravidla je třeba hlubší analýza, která by dokázala ospravedlnit nezbytná diskriminační omezení, která z něj plynou. Tato analýza k posouzení přiměřenosti pravidla má být Evropskou komisí vypracována v roce 2016, kdy dopady pravidla HGP bude možno zkoumat v čase jeho působení.¹⁴⁵

¹⁴⁵ Dalziel, M., Downard, P., Parrish, R., Pearson, G., Semens, A. (2013) *Study on the Assessment of UEFA's 'Home Grown Player Rule*. The University of Liverpool and Edge Hill University, str. 111-112

Závěr

Práce v první kapitole objasnila postavení sportu v evropském právu a poukázala na fakt, že ještě před vstupem Lisabonské smlouvy v platnost sport vůbec nebyl zakotvený v primárním právu EU. I když evropský legislativní rámec přímo nedelegoval EU žádnou regulační pravomoc, tak SDEU několikrát potvrdil, že jakmile sport představuje hospodářskou činnost, pak se stává předmětem práva EU a podléhá tak pravidlům vnitřního trhu EU. Sport byl tedy předmětem mnoha rozsudků evropských soudů, ještě dávno před Lisabonskou smlouvou a aplikovala se na něj různá ustanovení evropských smluv.

To vytvořilo judikaturu, která vytyčila rámec autonomie sportovních asociací s ohledem na to, zda jejich rozhodování nebo pravidla mají přiměřený dopad do oblasti sportu a neomezují hospodářskou činnost. Nejdůležitější rozsudky Walrave, Bosman a Meca-Medina byly analyzovány v první kapitole práce. V nich SDEU několikrát uznal specifickou povahu sportu, kterou zohlednil při posuzování, zda jsou pravidla vydaná sportovními organizacemi v souladu s požadavky právních předpisů EU, zejména s pravidly volného pohybu a hospodářské soutěže.

SDEU v první řadě rozlišil pravidla čistě sportovní povahy tzv. "pravidla hry", pravidla která dávají sportu smysl a jsou nezbytná pro pořádání soutěže, jako je třeba délka zápasu, počet hráčů, velikost hřiště, atd. Taková pravidla ze své podstaty nejsou, ani nemohou být v rozporu s právem EU, potom by totiž pořádání sportovních soutěží postrádalo smysl. V řadě druhé pak SDEU rozlišil pravidla, která jsou tzv. inherentní k organizaci sportu. Ty sice spadají do působnosti Smlouvy, ale nemohou být kvalifikována jako překážky volného pohybu, pokud z nich plynoucí omezující účinky jsou inherentní k dosažení legitimního cíle, který sledují, a jsou přitom přiměřené.

Z první kapitoly, která se snažila objasnit postavení sportu v rámci práva EU, plyne, že jestliže má sportovní činnost povahu závislé činnosti nebo poskytování služeb za úplatu, tak jak to platí v případě poloprofesionálních nebo profesionálních sportovců, pak spadá do působnosti článků Smlouvy o fungování Evropské unie zejména v oblasti volného pohybu a hospodářské soutěže. Právě

ekonomická stránka profesionálního sportu je důležitým předpokladem pro působnost práva EU, protože k regulaci jeho společenské stránky nejsou evropské orgány dostatečně kompetentní. Pravidla EU se tedy na profesionální sport vztahují v takové míře, v jaké nebrání naplňování jeho společenskému poslání.

Z analyzované judikatury také vyplynulo, že ustanovení článku 45 SFEU se nevztahují pouze na činnost veřejných orgánů, ale také na soukromé subjekty, jejichž cílem je upravit závislou činnost kolektivním způsobem. Jinými slovy článek je platný i na regulační činnost hlavního evropského fotbalového orgánu UEFA. Ta kolektivně reguluje evropský fotbal pomocí vydaných pravidel a ovlivňuje tím další soukromé subjekty – kluby a fotbalisty.

Druhá kapitola definovala postavení UEFA v rámci pyramidové struktury, typické pro evropský model sportu a vysvětlila, jakým způsobem může docházet ke konfliktu pravidel UEFA s právem EU. Zvláštní důraz byl přitom věnován pravidlům upravujícím přestupy hráčů a kompozici týmů, které omezují svobody pohybu podle článku 45 SFEU. Taková pravidla byla poprvé konfrontována ve věci Bosman v roce 1995, tento rozsudek byl klíčovým rozhodnutím ve vztahu EU a UEFA, který zásadně ovlivnil regulace přestupového trhu.

V rámci druhé kapitoly byl dále popsán vztah mezi evropskými institucemi a řídicím orgánem evropského fotbalu UEFA v době před a po případu Bosman. Tento vztah se z počáteční konfrontace vyvinul až v konstruktivní spolupráci, protože UEFA si uvědomila, že její pravidla musí být v souladu s evropskými právními předpisy, aby je mohla řádně implementovat. Rozsudek z věci Bosman donutil UEFA zrušit pravidlo 3+2, které bylo přímo diskriminační, a upravit pravidla pro přestupy volných hráčů tak, aby byla v souladu s ustanoveními o volném pohybu. Ve snaze zamezit negativním vlivům, které pro evropský fotbal předznamenalo toto rozhodnutí, UEFA v roce 2005, tedy 10 let po Bosmanovi, představila tzv. pravidlo Home Grown Player.

Pravidlo Home Grown Player si klade za cíle: (1) poskytnout více podnětů klubům k výchově svých mladých hráčů, (2) obnovit konkurenční rovnováhu a (3) posílit lokální identitu klubů. Jeho podstatou je rozlišení tzv. lokálně trénovaných hráčů, kteří musejí v určitém poměru figurovat na soupiskách fotbalových klubů hrajících evropské pohárové soutěže. UEFA si tentokrát musela počínat zvláště opatrně,

aby pravidlo politicky obhájila ve světle práva EU. Vyhnula se přitom jakémukoliv odkazu na státní příslušnost hráčů, který byl uznán jako protiprávní v případě pravidla 3+2 v rozsudku Bosman. Argumentace UEFA na obhajobu pravidla se opírala především cíl v přispění k výchově a vzdělávání mladých sportovců, který SDEU ve své judikatuře uznal jako odůvodněný obecným zájmem a osvobodil taková sportovní pravidla od působnosti práva EU.

Ve třetí kapitole bylo inkriminované pravidlo Home Grown Player podrobeno právní analýze, zda toto nařízení UEFA není v rozporu s článkem 45 SFEU. Za účelem takového posouzení byly položeny otázky, zda na něj lze aplikovat článek 45 SFEU a zda je pravidlo uplatňováno diskriminačním způsobem, pokud ano, tak jestli je účinné k dosažení vytyčených cílů.

Na základě testu se potvrdilo, že na pravidlo Home Grown Player ustanovení článku 45 SFEU lze aplikovat, protože omezuje svobody pohybu profesionálních fotbalistů, kteří poskytují své služby za odměnu, tím jsou ekonomicky aktivní a jedná se tedy o hospodářskou činnost podléhající pravidlům vnitřního trhu EU. Sportovní výjimku v případě pravidla uplatnit nelze, protože ta se vztahuje pouze na pravidla čistě sportovní povahy, která nezasahují do hospodářské činnosti. Pravidlo má vliv na ekonomickou podstatu činnosti profesionálního hráče a proto se sportovní výjimka na toto pravidlo nevztahuje.

Test dále potvrdil, že pravidlo je nepřímou diskriminační, protože i přesto, že se zdá být ve svém znění neutrální, co se odkazu na státní příslušnost týče, tak upřednostňuje domácí fotbalisty před těmi cizími. Terminologií evropského práva – staví tuzemské pracovníky do výhody proti pracovníkům migrujícím. Takto nepřímou diskriminační opatření, by mohlo být v souladu s právem EU pouze tehdy, pokud by sledovalo legitimní cíl odůvodněný obecným zájmem.

UEFA pravidlo obhajovala na základě cílů, které SDEU ve své judikatuře uznal jako legitimní, co se organizace sportu týče. Otázka na účinnost pravidla k dosažení stanovených cílů byla položena na závěr 3 kapitoly. Z testu vyplynulo, že účinnost pravidla k dosažení jeho stanovených cílů nelze kategoricky odmítnout, nicméně vyšlo také najevo, že kým cílů by mohlo být lépe dosaženo i méně omezujícími opatřeními. V případě podpory trénování mladých hráčů, pravidlo fotbalové kluby stimuluje pouze nepřímou, protože jim neukládá žádnou povinnost

investovat do výchovy mladých hráčů. Co se týče nastolení konkurenční rovnováhy, bylo dokázáno, že pokud pravidlo kluby nelimituje v utrácení finančních prostředků zároveň, nedokáže tento cíl efektivně splnit.

I za předpokladu, že by pravidlo Home Grown Player přispělo k výchově mladých hráčů a zlepšení konkurenční rovnováhy v evropském fotbale, což se v práci nepodařilo prokázat, tak by tento pozitivní účinek pravidla musel převážit omezení svobody pohybu, které pravidlo profesionálním fotbalistům klade. Vzhledem k závěrům ze třetí kapitoly se dá o přínosu pravidla pro evropský fotbal polemizovat a zdá se, že má spíše restriktivní charakter ve smyslu článku 45 SFEU.

Seznam literatury

Odborná literatura

Dalziel, M., Downward, P., Parrish, R., Pearson, G., Semens, A. (2013) *Study on the Assessment of UEFA's Home Grown Player Rule*. The University of Liverpool and Edge Hill University, [online] dostupné z:

<http://ec.europa.eu/sport/library/studies/final-rpt-april2013-homegrownplayer.pdf>

Freeburn, L. (2009) *European Football's Home-Grown Players Rules and Nationality Discrimination Under the European Community Treaty*. [online] dostupné z: <http://scholarship.law.marquette.edu/sportslaw/vol20/iss1/8>

García, B. (2007) *From Regulation to Governance and Representation: Agenda-Setting and the EU's Involvement in Sport*. Entertainment and Sports Law Journal.

García, B. (2007) *UEFA and the European Union: From Confrontation to Cooperation?*. [online] dostupné z:

<http://www.jcer.net/index.php/jcer/article/view/52/68>

Kesenne, S. (2015) *The economic theory of professional team sports: An analytical treatment*. Cheltenham: Edward Elgar Publishing Ltd, Cheltenham.

Lanfranchi, P. and Taylor, M. (2001) *Moving with the ball: The migration of professional footballers*. Oxford: Berg Publishers.

Lyčka, M. a kol. (2010) *Komentovaná rozhodnutí Soudního Dvora Evropské Unie, Linde Praha*.

McArdle, D. (2000) *From boot money to Bosman: Football, society and the law*. London: Routledge Cavendish.

Miettinen, S. and Parrish, R. (2007), *Nationality Discrimination in Community Law: An Assessment of UEFA Regulations Governing Player Eligibility for European Club Competitions*. Entertainment and Sports Law Journal.

O'Sullivan, J., Virgo, G.J., Elliott, M., Gray, K. and Weir, T. (2011) *What about law? Studying law at university*. Oxford and Portland, Oregon: Hart Publishing.

Parrish, R. (2003) *Sports law and policy in the European Union*. Manchester: Manchester University Press.

Parrish, R. and Miettinen, S. (2008) *The sporting exception in European Union law*. The Hague: Cambridge University Press.

Roderick, M. (2006) *The work of professional football: A labour of love?* New York, NY: Routledge.

Siekmann, R.C.R. (2012) *The specificity of sport: sporting exceptions in EU Law.* ASSER International Sports Law Centre, The Hague.

Siekmann, R.C.R. and Soek, J. (2012) *Lex sportiva: What is sports law?* The Hague, The Netherlands: T.M.C. Asser Press.

Spurling, J. (2004) *Rebels for the Cause.* Mainstream Publishing Company, Limited.

Vermeersch, A. and Van den Bogaert, S. (2006) *Sport and the EC Treaty: a tale of uneasy bedfellows?* European Law Review.

Weatherill, S. (2006), *Anti-Doping Revisited – the Demise of the Rule of “Purely Sporting Interest”.* European Competition Law Review.

Weatherill, S. (2007) *European sports law: Collected papers.* The Hague: Asser Press, Cambridge.

Weatherill, S. (2011) *EU Sports Law: the Effect of the Lisbon Treaty*, [online] dostupné z:
<http://oxfordindex.oup.com/view/10.1093/acprof:oso/9780199644322.003.0019>

Rozhodnutí Soudního dvora EU ¹⁴⁶

Rozsudek SDEU ve věci *C-36/74 Walrave and Koch* [1974] ECR 1405

Rozsudek SDEU ve věci *C-13/76 Gaetano Donà v Mario Mantero* [1976] ECR 1333

Rozsudek SDEU ve věcech *C-117/76 a C-16/77 Ruckdeschel* [1977] ECR 1753:1769

Rozsudek SDEU ve věci *C-55/94 Gebhard* [1991] ECR I-4165

Rozsudek SDEU ve věci *C-415/93 Union royale belge des sociétés de football association ASBL v. Jean-Marc Bosman* [1995] ECR I-4921

Rozsudek SDEU ve věci *C-237/94 O’Flynn v Adjudication Officer* [1996] ECR 2631

¹⁴⁶ Rozhodnutí SDEU jsou řazeny chronologicky a dostupná online na:
http://curia.europa.eu/jcms/jcms/j_6/

Rozsudek SDEU ve věci *C-283/99 Commission v Italy* [2001] ECR I-4363

Rozsudek SDEU ve věci *C-464/02 Commission v Denmark (Danish Company Cars)* [2002] ECR I-7929

Rozsudek SDEU ve věci *C-519/04 P David Meca-Medina and Igor Majcen v Commission* [2006] ECR I-6991

Rozsudek SDEU ve věci *C-325/08 Olympique Lyonnais v Olivier Bernard and Newcastle United FC* [2010] ECR r2177

Jiná rozhodnutí

Rozsudek anglického vrchního soudu ve věci *Eastham v Newcastle United FC Ltd* [1964] Ch 413

Soft – law evropských institucí ¹⁴⁷

Evropská komise (1999) *The Helsinki Report on Sport*, COM 644, 10.12.1999, Brussels

Arnault, J.L. (2006) *Independent European Sport Review*, za britského předsednictví EU

Evropský parlament (2007) *The future of professional football in Europe*, Committee on Culture and Education. Rapporteur: I. Belet.

Evropská komise (2007) *White Paper on Sport*, COM 391, 11.7.2007, Brussels

Evropské komise, pracovní dokument (2007) *The EU and Sport: Background and Context. Accompanying document to the White Paper on Sport*

Evropská komise (2008) *UEFA rule on 'home-grown players': compatibility with the principle of free movement of persons*, 28.5.2008, Brussels

¹⁴⁷ Řazeno chronologicky

Prameny primárního unijního práva

The treaty establishing the European Economic Community 1957 (EEC Treaty)

The treaty on European Union, 1993, OJ C 191, 29 July 1992, Maastricht (EC Treaty)

Treaty of Amsterdam, OJ C 340, 10.11.1997 Amsterdam (Treaty of Amsterdam)

Treaty of Nice, OJ C 80, 10.3.2001 Nice (Treaty of Nice)

Consolidated Version of The Treaty on European Union, OJ C 115, 9.5.2008 (TEU)

The treaty on the functioning of the European Union, OJ C 115, 9.5.2008, Lisbon (TFEU)

Ostatní zdroje

Aigner, G. (1996) generální tajemník UEFA, citováno z: El País

Blitz, R. (2007). *UEFA Chief Attacks EU Labour Rules*. Financial Times, [online] dostupné z: <http://www.ft.com/cms/s/638eab5a-070a-11dc-93e1000b5df10621.html>

Evropská komise, tisková zpráva (2001) *Outcome of Discussions between the Commission and FIFA/UEFA on FIFA Regulations on International Football Transfers*, [online] dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-01-314_en.htm?locale=en

FIFA and UEFA welcome Helsinki report on sport from the European Commission, [online] dostupné z: <http://www.fifa.com/news/y=1999/m=12/news=fifa-and-uefa-welcome-helsinki-report-sport-from-the-european-commissi-71582.html>

FIFA, tisková zpráva (2008) *Yes In Principle to 6+5 Rule*, [online] dostupné z: <http://www.fifa.com/aboutfifa/federation/bodies/media/newsid=684707.html>

FIFA, tisková zpráva 11/7/2007

Goodbody, J. (1996). *Foreigners Ruling Scrapped by UEFA*, citováno z: The Times

Chaplin, M. (2005) *UEFA Out to Get the Balance Right*, [online] dostupné z:
<http://www.uefa.com/uefa/keytopics/kind=65536/newsid=277348.html>

Johansson, L. (1995). *This Ruling is Nothing Short of a Disaster*, citováno z: The European

Map of the World with the Six FIFA Confederations, [online] dostupné z:
<http://chartsbin.com/view/owq>

Spongenberg, H. (2007) *Football Chief Wants to Challenge EU over Labour Rules*, [online] dostupné z: <http://euobserver.com/9/24920>

UEFA *European leagues & cups*, [online] dostupné z:
<http://www.uefa.com/memberassociations/leaguesandcups/index.html>

UEFA, prohlášení, [online] dostupné z:
<http://www.uefa.com/uefa/footballfirst/protectingthegame/youngplayers/news/newsid=276829.html>

UEFA Regulations, *Článek 18*, [online] dostupné z:
http://www.uefa.com/MultimediaFiles/Download/Regulations/uefaorg/Regulations/02/23/57/51/2235751_DOWNLOAD.pdf

UEFA, tisková zpráva 1/2/2007

UEFA, tisková zpráva 1/9/2000

UEFA, tisková zpráva 11/1/2007

UEFA, tisková zpráva 13/6/2007

UEFA, tisková zpráva 9/5/2007

ANOTAČNÍ ZÁZNAM

AUTOR	Bc. Štěpán Obrusník		
STUDIJNÍ OBOR	6208T164 Globální podnikání a právo		
NÁZEV PRÁCE	UEFA JAKO ŘÍDÍCÍ ORGÁN EVROPSKÉHO FOTBALU POHLEDEM PRÁVA EVROPSKÉ UNIE		
VEDOUČÍ PRÁCE	JUDr. Václav Šmejkal, Ph.D.		
INSTITUT	IEP – Institut ekonomie a práva	ROK ODEVZDÁNÍ	2016
POČET STRAN	63		
POČET OBRÁZKŮ	2		
POČET TABULEK	0		
POČET PŘÍLOH	0		
STRUČNÝ POPIS	<p>Práce si klade za cíl vyjasnit, kdy v případě regulace fotbalových přestupových pravidel, vydávaných orgánem UEFA, dochází k omezování svobod pohybu ve smyslu článku 45 SFEU.</p> <p>Za účelem tohoto zjištění, práce zkoumá klíčové rozsudky SDEU, aby objasnila postavení sportu v evropském právu. Zkoumaná judikatura prokáže, že pokud sport představuje hospodářskou činnost, pak se stává předmětem práva EU a podléhá pravidlům vnitřního trhu EU.</p> <p>Práce analyzuje vztah mezi UEFA a EU před a po klíčovém rozhodnutí Bosman, které mělo zásadní vliv na formulaci přestupový pravidel.</p> <p>Pravidlo Home Grown Player bylo podrobena právní analýze, která potvrdila, že na něj lze aplikovat ustanovení článku 45 SFEU, protože omezuje svobody pohybu profesionálních fotbalistů ve smyslu článku 45 SFEU.</p>		
KLÍČOVÁ SLOVA	svobody vnitřního trhu, omezení volného pohybu, pyramidová struktura, přestupové systémy, národnostní kvóty, nepřímá diskriminace, Bosman, UEFA, pravidlo Home Grown Player, judikatura z oblasti sportu, evropská politika sportu, SDEU		
PRÁCE OBSAHUJE UTAJENÉ ČÁSTI: Ne			

ANNOTATION

AUTHOR	Bc. Štěpán Obrusník		
FIELD	6208T164 Business Law in the Global Environment		
THESIS TITLE	UEFA AS A GOVERNING BODY OF EUROPEAN FOOTBALL WITHIN THE SCOPE OF EU LAW		
SUPERVISOR	JUDr. Václav Šmejkal, Ph.D.		
INSTITUTE	Institute of Economics and Law	YEAR	2016
NUMBER OF PAGES			
	63		
NUMBER OF PICTURES			
	2		
NUMBER OF TABLES			
	0		
NUMBER OF APPENDICES			
	0		
SUMMARY	<p>The work aims to clarify, whether the transfer rules issued by football governing body UEFA are imposing restriction to freedom of movement within the meaning of Article 45 TFEU.</p> <p>This thesis examines the case law of the CJEU in order to clarify the status of sport in EU law. Jurisprudence confirms that if the sport constitutes an economic activity, it falls within a scope of EU law and it is subjected to rules of internal market freedoms.</p> <p>The thesis analyzes the relationship between UEFA and EU before and after the CJEU landmark decision in case Bosman, which had a major impact future formulation of transfer rules.</p> <p>Home Grown Player Rule was subjected to legal test, which confirmed applicability of the provisions of Article 45 TFEU, because it restricts the freedom of movement of professional footballers within the meaning of Article 45 TFEU.</p>		
KEY WORDS	<p>internal market freedoms, restrictions on freedom of movement, the pyramid structure, transfer systems, national quotas, indirect discrimination, Bosman, UEFA, Home Grown Player Rule, sport case law, european sports policy, CJEU</p>		
THIS IS INCLUDES UNDISCLOSED PARTS: No			